

EWALUACJA WEWNĘTRZNA 2015/2016

**Czytelnictwo uczniów, działania szkoły w zakresie rozwijania kompetencji czytelniczych
oraz upowszechniania czytelnictwa wśród dzieci**

Zespół ewaluacyjny:
Przewodnicząca: Barbara Trygar
Członkowie: Zofia Janusz
Bogusław Polak

Rok szkolny 2015/2016 jest rokiem Otwartej Szkoły czyli takiej, która nie zamyka się na kulturę, sztukę, sport, środowiska lokalne. Potrafi korzystać z tego, co ją otacza. W celu zdiagnozowania kompetencji czytelniczych uczniów Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Lubatowej oraz upowszechnieniu czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży poprzez działania nauczycieli przeprowadzono diagnozę w zakresie procesów edukacyjnych oraz nabywania wiadomości i umiejętności przez uczniów w roku szkolnym 2015/2016.

Informacje przedstawione w raporcie z Ewaluacji wewnętrznej pochodzą z ankiet przeprowadzonych wśród nauczycieli, rodziców oraz uczniów, wywiadu grupowego z wychowawcami klas, analizy dokumentacji biblioteki szkolnej, informacji uzyskanych od nauczyciela bibliotekarza. W celu zbadania procesów edukacyjnych i ich zorganizowania w sposób sprzyjający uczeniu się poprzez czytanie, jak również motywowania uczniów przez rodziców i nauczycieli do korzystania z czytelnictwa zarówno tradycyjnego, jak również elektronicznego, zastosowano metody badawcze, które stały się kompletnym źródłem wiedzy odnoszącym się do badanego problemu.

I. KONCEPCJA BADANIA

1.1 Podstawa prawna:

Rozporządzenie MEN z dnia 12 sierpnia 2015r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. poz. 1270)

1.2. Przedmiot ewaluacji:

Czytelnictwo uczniów, działania szkoły w zakresie rozwijania kompetencji czytelniczych oraz upowszechniania czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży.

1.3. Cele ewaluacji:

Zebranie informacji na temat zakresu czynności służących:

- a) doskonaleniu działań szkoły służących rozwijaniu kompetencji czytelniczych,
- b) modyfikacji metod upowszechniania czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży.

1.4. Pytania kluczowe:

1. Jaki jest stan wyposażenia biblioteki w woluminy, czasopisma, e-booki?
2. Czy na wyposażeniu biblioteki znajdują się podręczniki szkolne, materiały edukacyjne, materiały niezbędne nauczycielowi do przygotowania zajęć?
3. Jaka jest liczba wypożyczeń ?
4. Po jaki rodzaj literatury uczniowie najczęściej sięgają?
5. W jakim stopniu techniczne wyposażenie biblioteki (dostęp do Internetu, „kąciki czytelnicze”, wyposażenie w stoliki, oświetlenie) sprzyja uczniom podczas korzystania z czytelni?
6. Jak często nauczyciele wspomagają proces dydaktyczny zasobami bibliotecznymi?
7. Jakie zajęcia biblioteczne, promocje książek, konkursy, prezentacje oraz inne działania prowadzone były przez nauczyciela bibliotekarza?
8. Co mogłoby wpłynąć na podejście uczniów do obowiązku czytania lektur?
9. Jakie są strategie czytania przez uczniów? (*wymiana opinii, rekomendacje lektur etc.*)
10. Kto jest dla ucznia wzorem praktyk czytelniczych?
11. Kto ma największy wpływ na kształcenie nawyków czytelniczych ucznia?
12. Jakie są sposoby pozyskiwania książek czytanych w czasie wolnym?
13. Jak systematycznie uzupełnianie są zasoby w szkolnej bibliotece o poczytne wśród dzieci i atrakcyjne dla nich książki?
14. Po jaką prasę sięgają uczniowie?
15. Czy wykorzystywane są w szkole elektroniczne nośniki informacji w kształtowaniu postaw czytelniczych?

1.5. Kryteria ewaluacji:

1. Biblioteka szkolna wyposażona jest w podręczniki, materiały edukacyjne niezbędne do realizacji procesu kształcenia.
2. Biblioteka na bieżąco uzupełnia stan księgozbioru o nowości wydawnicze, ciekawe i atrakcyjne książki.
3. Uczniowie chętnie korzystają ze szkolnej czytelni.
4. W czytelni jest nieograniczony dostęp do Internetu.

5. W szkolnej bibliotece prowadzone są lekcje biblioteczne, spotkania z autorami, akcje promujące książki, konkursy czytelnicze, inne.
6. Rodzice są informowani o zasobach bibliotecznych.
7. Wyposażenie czytelni i biblioteki w materiały metodyczne jest wystarczające i w pełni realizuje potrzeby nauczycieli w zakresie przygotowania zajęć.
8. Zajęcia z edukacji przedmiotowych prowadzone są w szkolnej bibliotece – wyposażenie biblioteki stanowią pomoce dydaktyczne.
9. Nauczyciele i bibliotekarze zachęcają uczniów do wyborów lektury.
10. Szkoła prenumeruje czasopisma dla młodzieży.
11. Biblioteka i czytelnia stanowi interdyscyplinarną pracownię szkolną.

1.6 Informacje dotyczące sposobu przeprowadzenia ewaluacji:

- a) Wskazanie źródeł informacji, metod i narzędzi badawczych:

Dokumenty – analiza dokumentacji biblioteki.

Informacje uzyskane od: uczniów, rodziców, nauczycieli – ankiety i wywiady. Obserwacje.

Powołany Zespół ds. ewaluacji wewnętrznej opracował projekt, harmonogram i narzędzia badawcze ewaluacji. Zastosował zasadę triangulacji źródeł badając za pomocą opracowanych ankiet 58 rodziców, 64 uczniów I i II etapu edukacyjnego oraz 19 nauczycieli oraz 13 wychowawców klas 0 -VI.

- b) Terminy przeprowadzenia czynności ewaluacyjnych:

l.p.	Zadania do wykonania	Odpowiedzialny	Termin realizacji	Uwagi
1.	Opracowanie pytań kluczowych, zakresu ewaluacji	Zespół ewaluacyjny	15 października 2015r.	
2.	Zatwierdzenie przez dyrektora planu badań	Dyrektor	31 października 2015r.	
3.	Opracowanie narzędzi badawczych	Zespół ewaluacyjny	Listopad 2015r. – styczeń 2016r.	
4.	Przeprowadzenie badań	Zespół ewaluacyjny	Marzec – kwiecień 2016r.	
5.	Analiza wyników badań	Zespół ewaluacyjny	Maj 2016r.	
6.	Opracowanie raportu	Zespół ewaluacyjny	Czerwiec 2016r.	

7.	Przedstawienie raportu dyrektorowi	Przewodniczący zespołu ewaluacyjnego	Czerwiec 2016r.	
8.	Prezentacja raportu na radzie pedagogicznej	Przewodniczący zespołu ewaluacyjnego	Sierpień 2016r.	

1.7. Odbiorcy ewaluacji:

- dyrektor,
- nauczyciele,
- uczniowie,
- rodzice.

1.8. Czas przeprowadzenia ewaluacji:

wrzesień 2015 – czerwiec 2016

1.9. Sposób upowszechniania wyników raportu:

- prezentacja i dyskusja podczas zebrania Rady Pedagogicznej,
- zamieszczenie na stronie internetowej szkoły,
- prezentacja uczniom podczas godzin wychowawczych (najważniejsze informacje),
- prezentacja rodzicom na zebraniach (najważniejsze informacje).

II. ANALIZA WYNIKÓW BADANIA ANKIETOWEGO

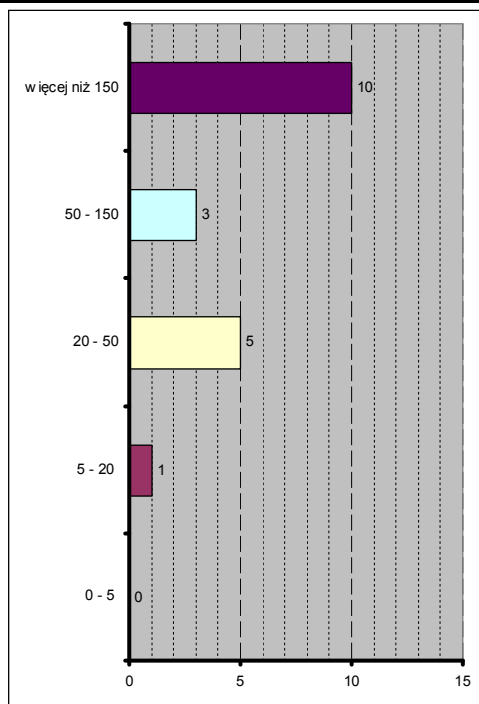
ANKIETA EWALUACYJNA czytelnictwo – pytania do nauczycieli

rok szkolny 2015/2016

W badaniu ankietowym wzięło udział 19 nauczycieli. Ankieta składała się z 18 pytań, w tym 17 pytań zamkniętych i 1 otwarte.

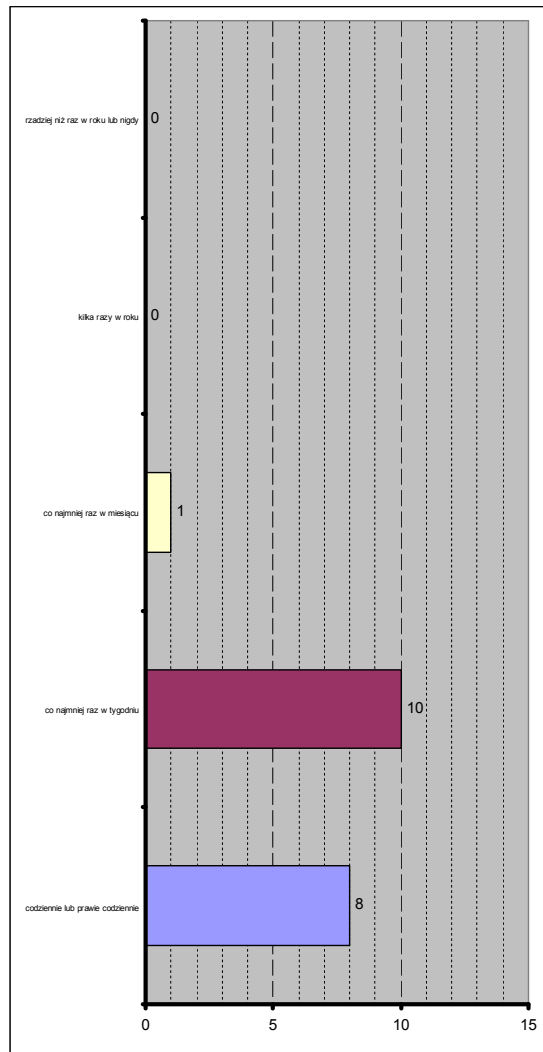
1. Jaka jest wielkość księgozbioru (liczba książek) w Twoim domu?

0 - 5	0
5 - 20	1
20 - 50	5
50 - 150	3
więcej niż 150	10

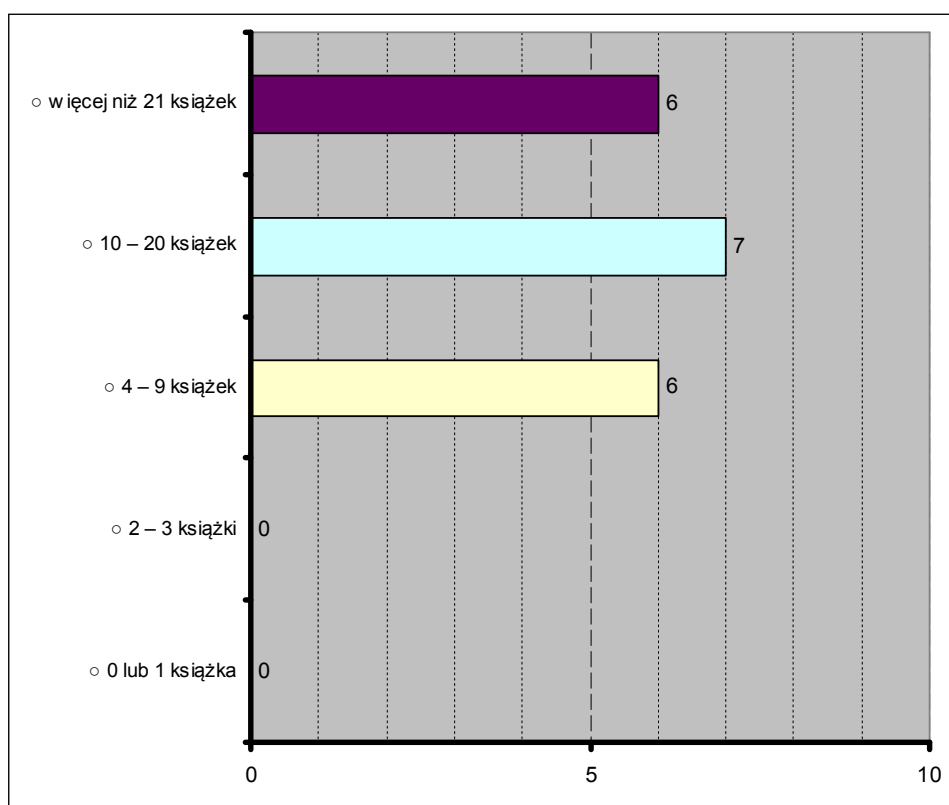
2. Jak często czytasz książkę w czasie wolnym?

codziennie lub prawie codziennie	8
co najmniej raz w tygodniu	10
co najmniej raz w miesiącu	1
kilka razy w roku	0
rzadziej niż raz w roku lub nigdy	0

3. Ile książek przeczytałeś w zeszłym roku?

☐ 0 lub 1 książka	0
☐ 2 – 3 książki	0
☐ 4 – 9 książek	6
☐ 10 – 20 książek	7
☐ więcej niż 21 książek	6

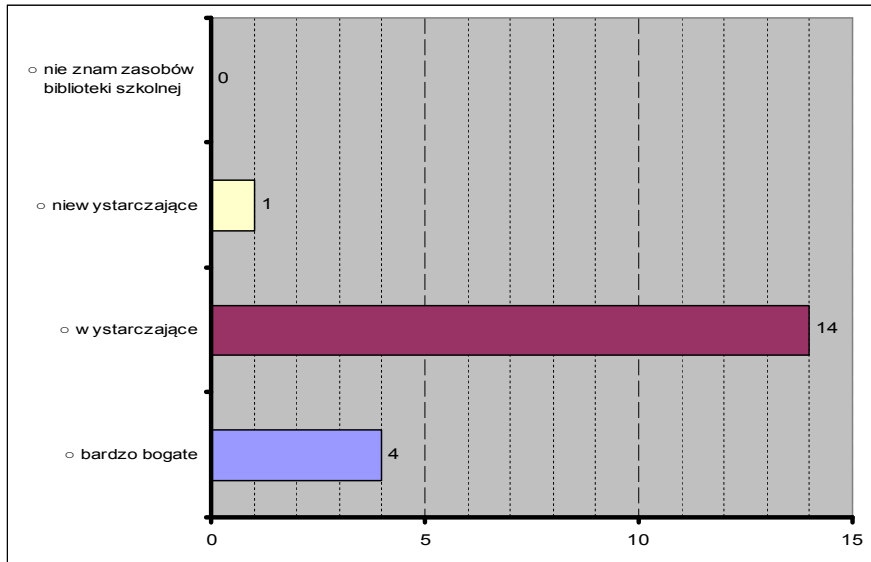

4. Jakie książki czytasz w czasie wolnym?

fantastyka dla młodzieży	-	0	literatura wysokoartystyczna	5
fantastyka dla dorosłych	-	5	literatura faktu, reportaże, biografie	9
książki hobbistyczne, poradniki		9	książki popularnonaukowe, naukowe	8
literatura przygodowa dla młodzieży		1	lektury szkolne	3
encyklopedie, słowniki, atlasy		10	literatura obyczajowa dla młodzieży	0
Komiksy		2	literatura popularna, obyczajowa	13
literatura dla dzieci, bajki		5	literatura kryminalna, sensacyjna	9
literatura religijna		6		

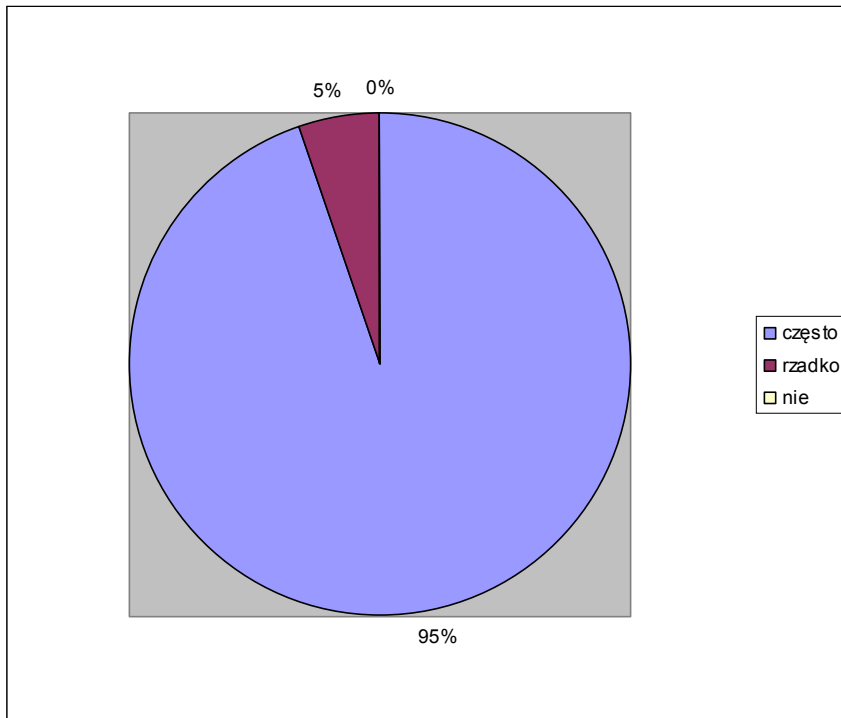
5. Jak oceniasz jakość zasobów biblioteki szkolnej?

☐ bardzo bogate	4
☐ wystarczające	14
☐ niewystarczające	1
☐ nie znam zasobów biblioteki szkolnej	0

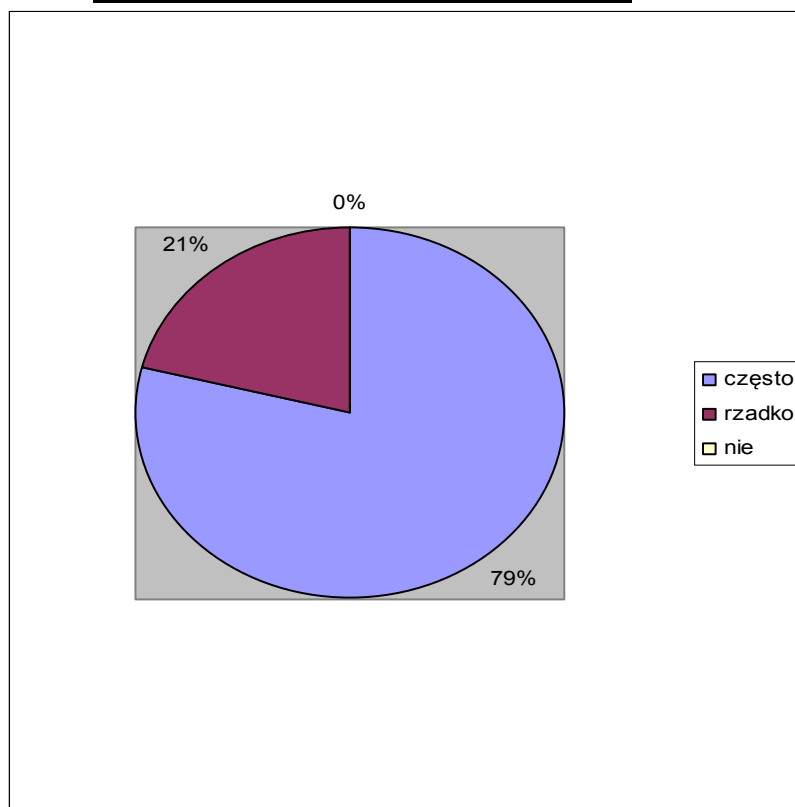
6. Czy w pracy z uczniami zachęcasz ich do korzystania z biblioteki?

często	18
rzadko	1
nie	0

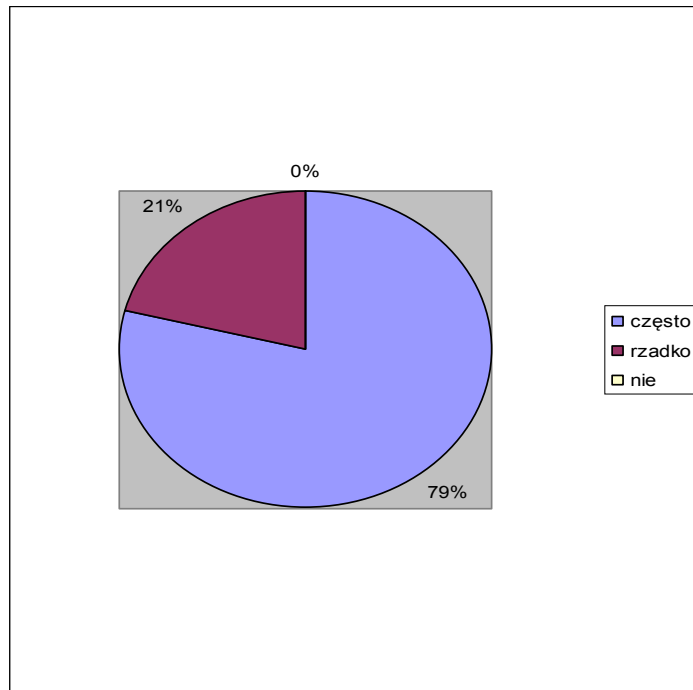
7. Czy w pracy uczniami wykorzystujesz konkretne zasoby biblioteczne?

często	15
rzadko	4
nie	0

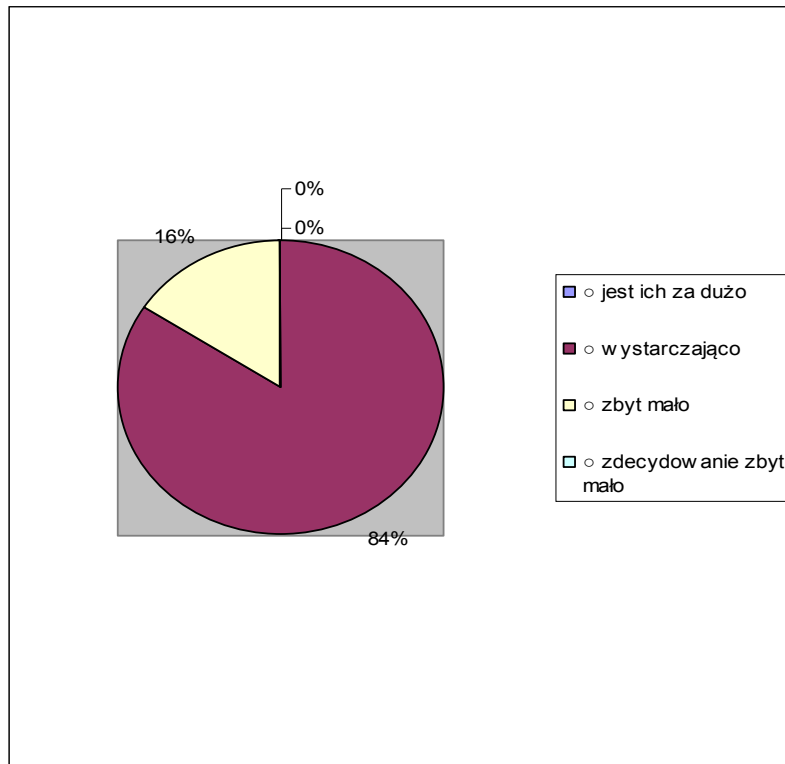
8. Czy korzystasz z zasobów biblioteki szkolnej?

często	15
rzadko	4
nie	0

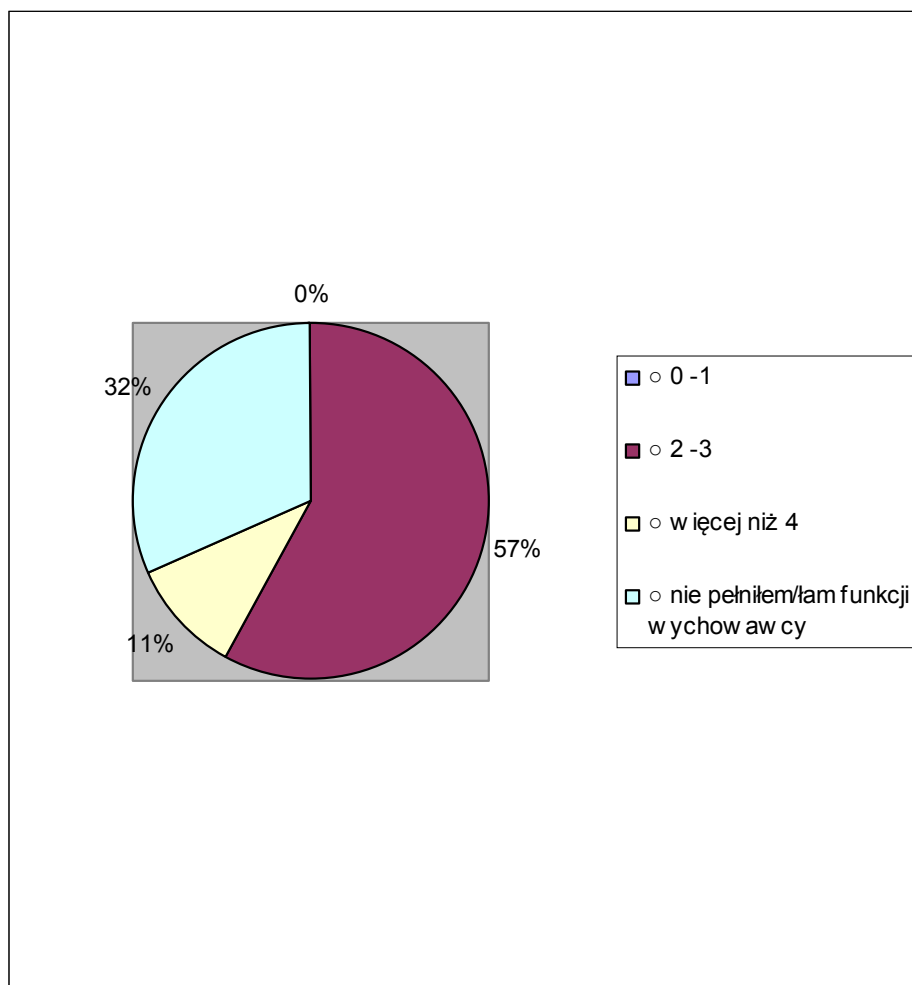
9. Czy uważasz, że liczba godzin zajęć bibliotecznych dla uczniów naszej szkoły jest wystarczająca?

☐ jest ich za dużo	0
☐ wystarczająco	16
☐ zbyt mało	3
☐ zdecydowanie zbyt mało	0

10. Ile godzin zajęć bibliotecznych (w czytelniku) mieli uczniowie klasy, której jesteś wychowawcą w zeszłym roku szkolnym?

☐ 0 -1	0
☐ 2 -3	11
☐ więcej niż 4	2
☐ nie pełniłem/łam funkcji wychowawcy	6

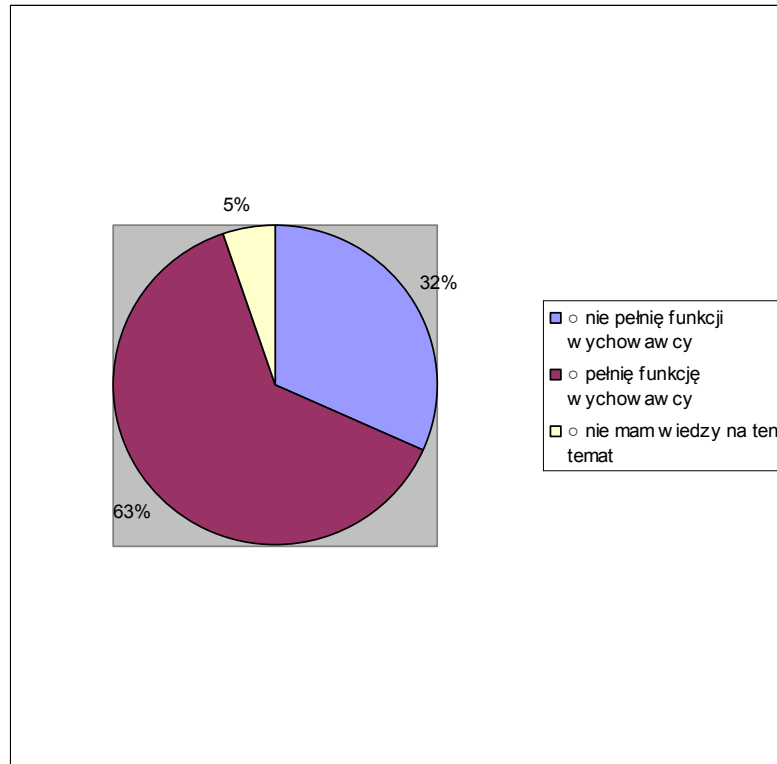

11. Jeśli mógłbyś/mogłabyś uzupełnić zasoby biblioteki szkolnej, to o jakie gatunki, tytuły czy autorów?

- lektury szkolne oraz literatura dla dzieci i młodzieży;
- albumy, dokumenty, multimedialne książki;
- przewodniki tematyczne, np. „Prace manualne”, „Jak rysować, malować itp.”;
- „Tupcio Chrupcio”, „Banda piratów” (serie dla dzieci), „Złodziejka książek” (gimnazjum);
- literatura dla dzieci, bajki, książki popularnonaukowe;
- bajki, literatura dla dzieci, lektury szkolne;
- fantastyka;
- współczesna literatura dla dzieci;
- nowości wydawnicze;

12. Jaka jest Twoja strategia czytania lektur szkolnych przez uczniów klasy, której jesteś wychowawcą?

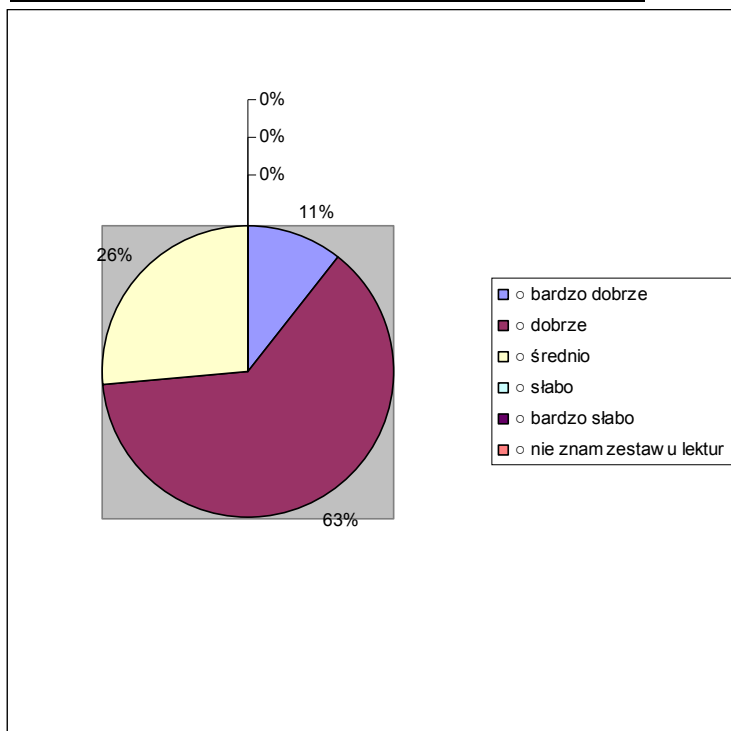
☐ nie pełnię funkcji wychowawcy	6
☐ pełnię funkcję wychowawcy	12
☐ nie mam wiedzy na ten temat	1

	czytam w całości	czytam we fragmentach lub nie do końca	czytam streszczenie	nie czytam wcale
książka do 50-ciu stron	10	0	0	0
książka 50 - 100 stron	4	1	1	0
książka 100 - 200 stron	4	0	1	0
książka powyżej 200 stron	3	0	1	0

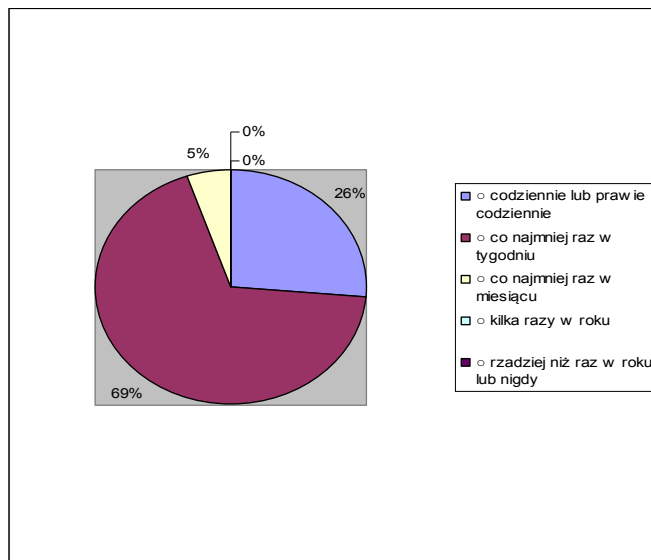
13. Jak oceniasz szkolny zestaw lektur obowiązkowych?

☐ bardzo dobrze	2
☐ dobrze	12
☐ średnio	5
☐ słabo	0
☐ bardzo słabo	0
☐ nie znam zestawu lektur	0

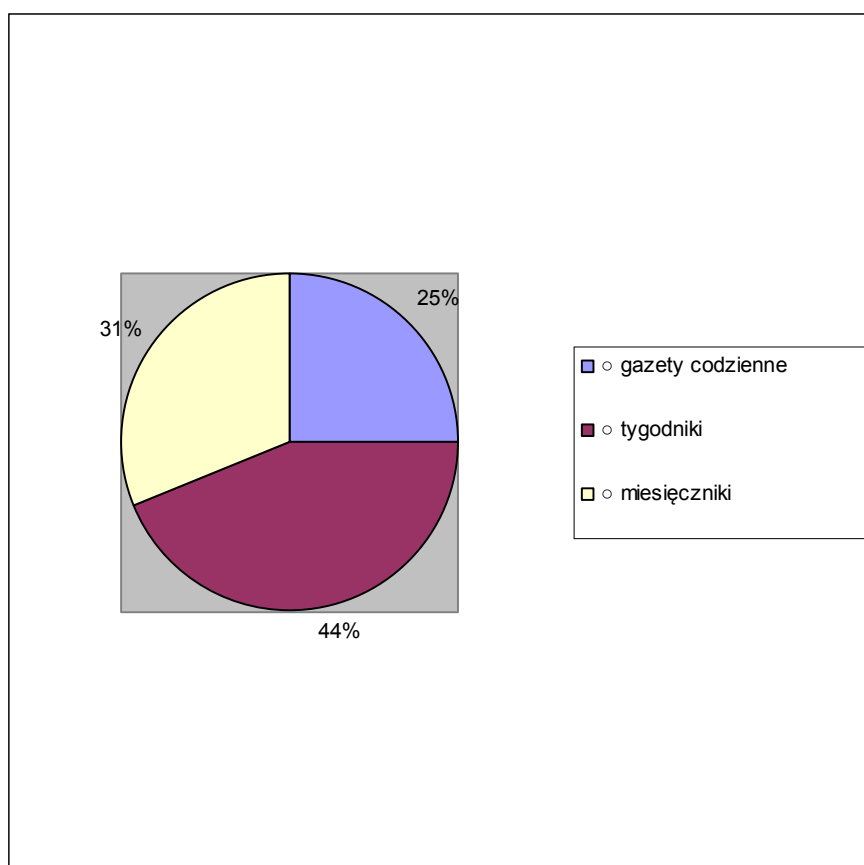
14. Jak często czytasz prasę w czasie wolnym?

☐ codziennie lub prawie codziennie	5
☐ co najmniej raz w tygodniu	13
☐ co najmniej raz w miesiącu	1
☐ kilka razy w roku	0
☐ rzadziej niż raz w roku lub nigdy	0

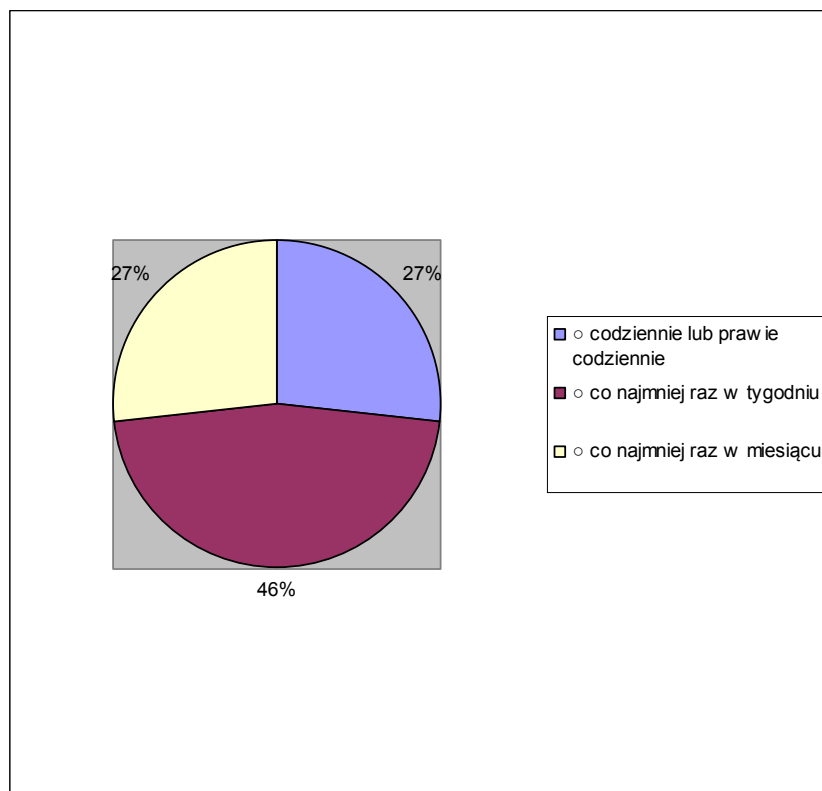
15. Jaki typ prasy czytasz?

☐ gazety codzienne	8
☐ tygodniki	14
☐ miesięczniki	10

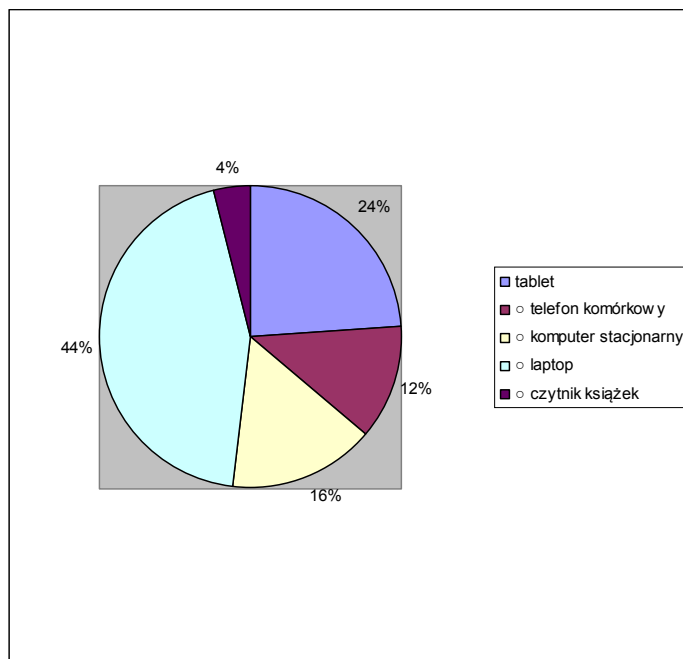
16. Jak często czytasz książkę/prasę na nośniku elektronicznym w czasie wolnym?

☐ codziennie lub prawie codziennie	4
☐ co najmniej raz w tygodniu	7
☐ co najmniej raz w miesiącu	4
☐ kilka razy w roku	3
☐ rzadziej niż raz w roku lub nigdy	2

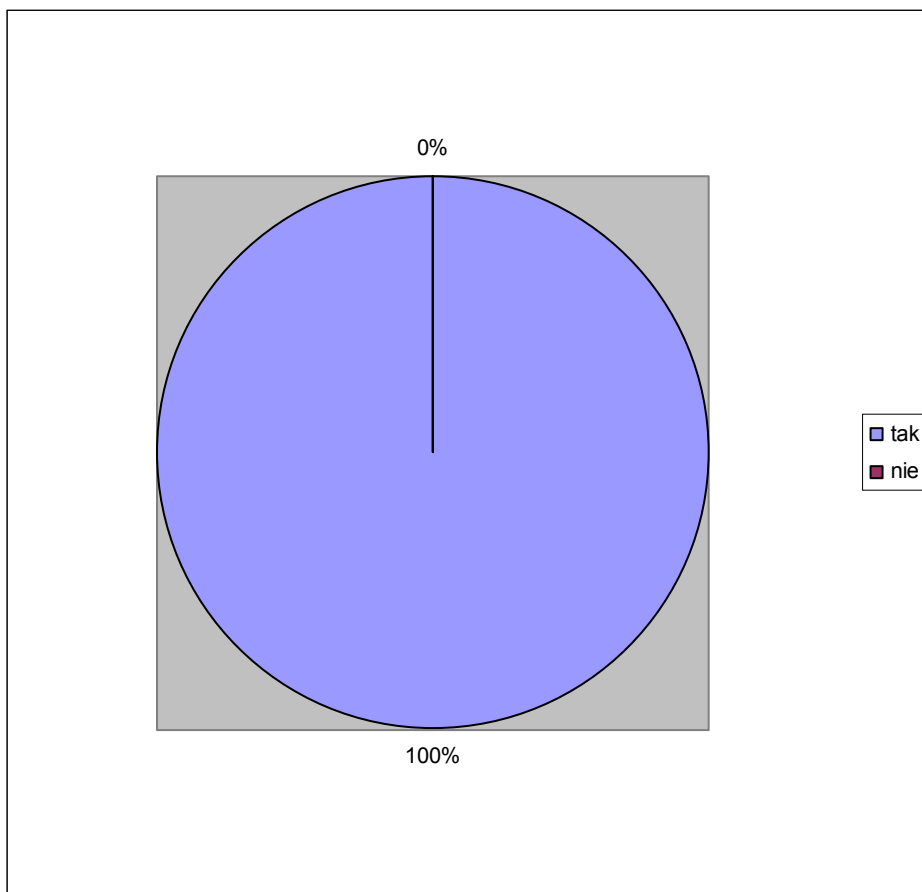
17. Z jakiego urządzenia korzystasz czytając książki/prasę w formie elektronicznej?

tablet	6
☐ telefon komórkowy	3
☐ komputer stacjonarny	4
☐ laptop	11
☐ czytnik książek	1

18. Czy uważasz, że książka to dobry prezent dla Ciebie?

tak	19
nie	0

ANALIZA ANKIETY SKIEROWANEJ DO NAUCZYCIELI

- 1) 94% badanych nauczycieli deklaruje, że posiada więcej niż 20 książek, a 52 % z nich posiada bogaty księgozbiór (ponad 150 książek).
- 2) 94% nauczycieli czyta książki co najmniej raz w tygodniu, mniej niż 5% czyta raz w miesiącu.
- 3) 31% przeczytało w ubiegłym roku więcej niż 21 książek, tyle samo przeczytało 4-9 książek, natomiast 37% przeczytało 10-20 książek.
- 4) Największą popularnością wśród nauczycieli cieszy się literatura popularna i obyczajowa (68%), encyklopedie, słowniki i atlasy (52%), literatura fakty, reportaże, biografie, książki popularnonaukowe i naukowe (50%).
- 5) 95 % badanych ocenia jakość zasobów biblioteki szkolnej jako bardzo bogate lub wystarczające, tylko jedna osoba uznała zasoby biblioteki za niewystarczające.
- 6) 95% badanych deklaruje, że często zachęca uczniów do korzystania z biblioteki.
- 7) 79% często wykorzystuje zasoby biblioteki w pracy z uczniami, 21% przyznaje, że korzysta z nich rzadko.
- 8) 84% uważa, że liczba godzin zajęć bibliotecznych jest wystarczająca, 16% twierdzi, że jest ich za mało.
- 9) 57% wychowawców zadeklarowało, że w ich klasach było 2-3 lekcje biblioteczne, 11% twierdzi, że było ich więcej niż 4, a pozostałe 32% nie pełniło funkcji wychowawcy.
- 10) Zdaniem badanych zasoby biblioteki należałoby uzupełnić o lektury szkolne, literaturę dla dzieci młodszych i młodzieży, przewodniki tematyczne (techniczne, plastyczne, itp.).
- 11) 84% badanych wyraziło zdanie, że lektury szkolne w klasach uczniowie czytają w całości bez względu na objętość książek, 4% czyta lektury we fragmentach, a 12% streszczenia lektur.

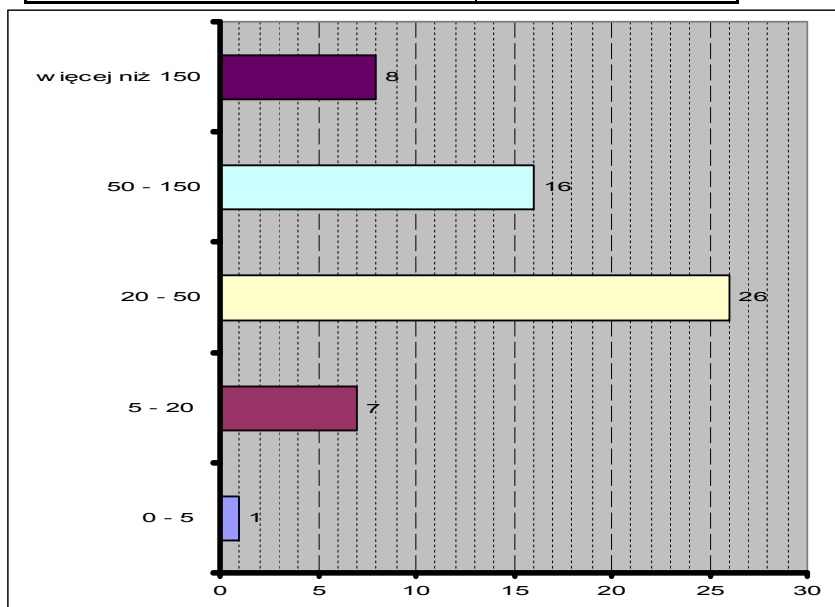
- 12) 74% ankietowanych ocenia szkolny zestaw lektur bardzo dobrze lub dobrze, 26% średnio.
- 13) Większość badanych (69%) czyta prasę co najmniej raz w tygodniu, a 26% codziennie.
- 14) Największą popularnością cieszą się tygodniki (44%) i miesięczniki (31%), dzienniki stanowią 25%.
- 15) 90% badanych czyta książkę lub prasę na nośnikach elektronicznych. 44% wykorzystuje do tego laptop, 24% tablet, tylko 1 osoba (4%) korzysta z czytnika książek.
- 16) Wszyscy ankietowani nauczyciele uznali książkę jako dobry prezent dla nich.

ANKIETA EWALUACYJNA czytelnictwo – pytania do rodziców
rok szkolny 2015/2016

W badaniu ankietowym wzięło udział 58 rodziców. Ankieta składała się z 26 pytań, w tym 23 pytań zamkniętych i 3 otwarte.

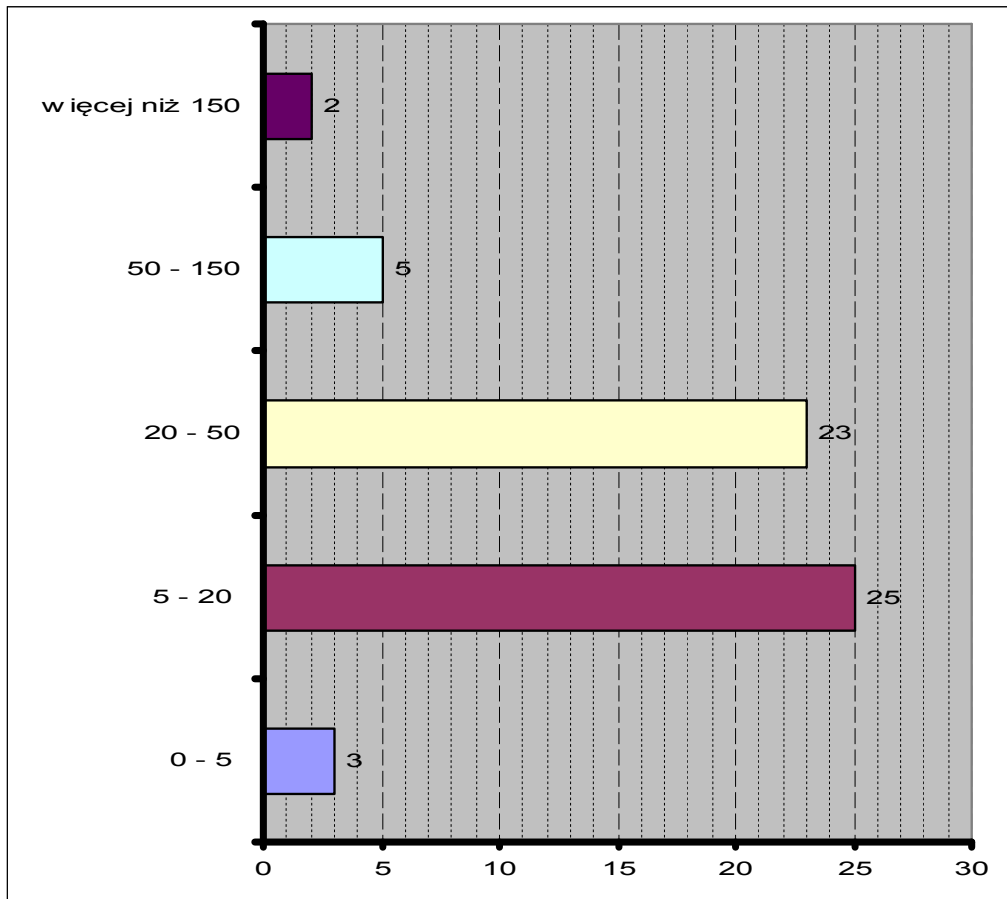
1. Jaka jest wielkość księgozbioru (liczba książek) w Państwa domu?

0 - 5	1
5 - 20	7
20 - 50	26
50 - 150	16
więcej niż 150	8

2. Jaka jest wielkość księgozbioru Państwa dziecka (ile mają swoich własnych książek)?

0 - 5	3
5 - 20	25
20 - 50	23
50 - 150	5
więcej niż 150	2

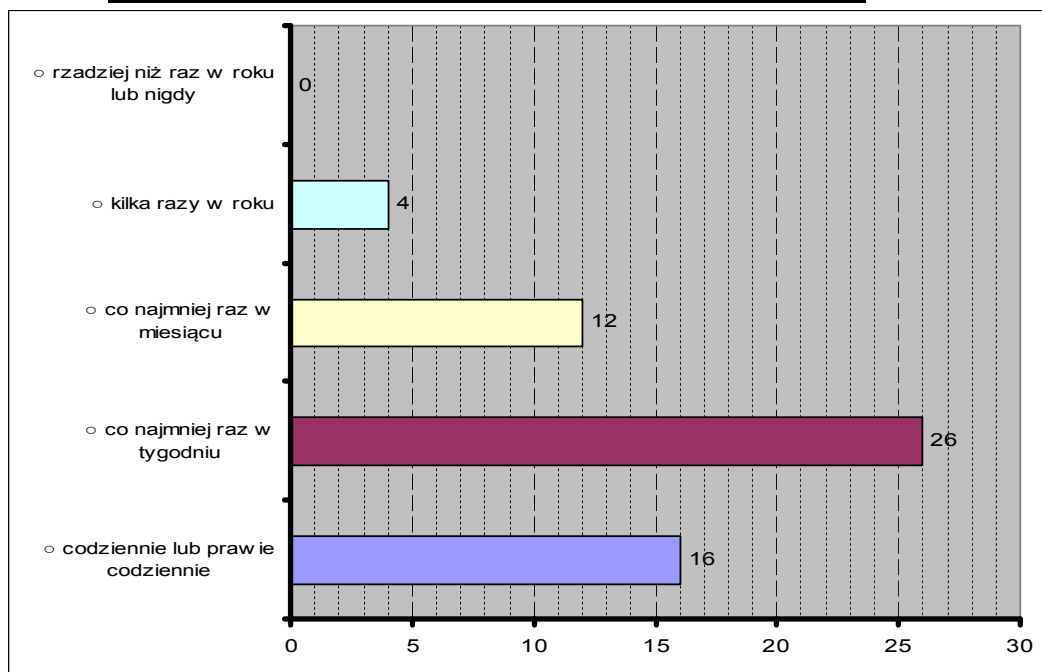

3. W jaki sposób Państwa dziecko spędzają czas wolny i jak często? (wstaw „X”)

Czynności czasu wolnego	Codziennie lub prawie codziennie	Co najmniej raz w tygodniu	Co najmniej raz miesiącu	Kilka razy w roku	Rzadziej niż raz w roku lub nigdy
Oglądanie telewizji	53	4	1	0	0
Słuchanie muzyki (radio, komputera, MP3, sprzętu audi itp.)	33	16	5	2	1
Korzystanie z komputera, Internetu	44	12	2	0	0
Gra w gry komputerowe/ na PSP/ Playstation/ X-Box	16	23	9	3	7
Oglądanie filmów na wideo, DVD, komputerze	4	15	17	12	5
Czytanie książek (wydrukowanych, wyświetlanych na ekranie komputera lub czytnika)	12	16	12	6	8
Wizyty w kinie	0	0	5	34	16
Wizyty w teatrze filharmonii, galerii, muzeum	0	0	2	15	36
Uprawianie sportu (także w klubie sportowym)	17	20	10	1	8
Działanie w organizacji, np. ZHP, stowarzyszeniu, wolontariacie, zespole muzycznym, tanecznym, chórze	0	16	1	2	34

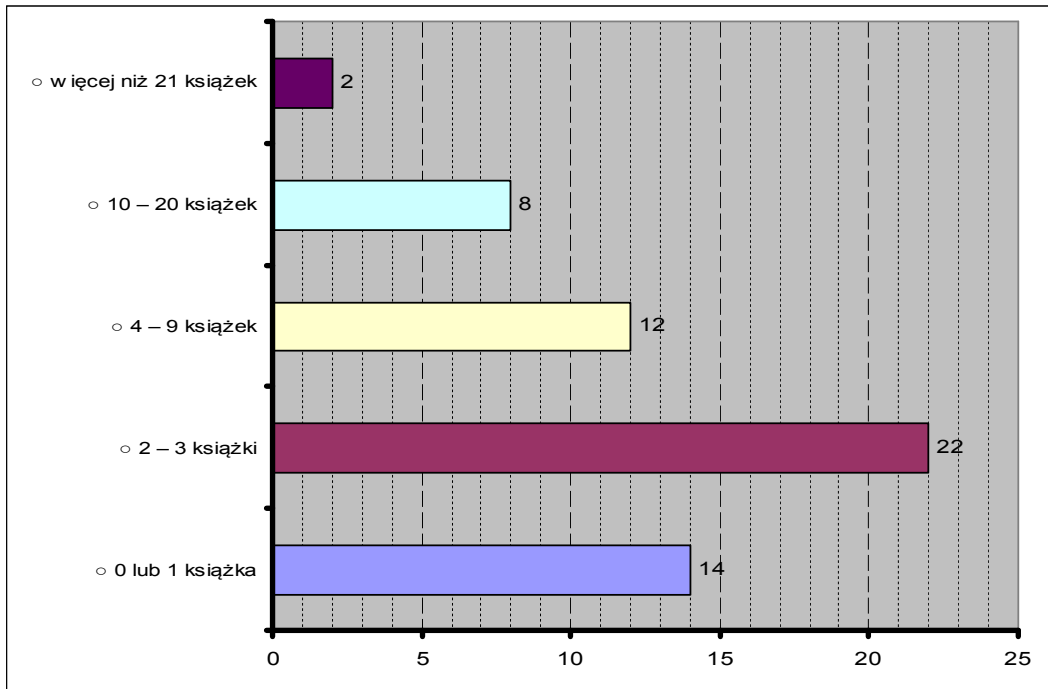
4. Jak często Państwa dziecko czyta książkę w czasie wolnym?

☐ codziennie lub prawie codziennie	16
☐ co najmniej raz w tygodniu	26
☐ co najmniej raz w miesiącu	12
☐ kilka razy w roku	4
☐ rzadziej niż raz w roku lub nigdy	0

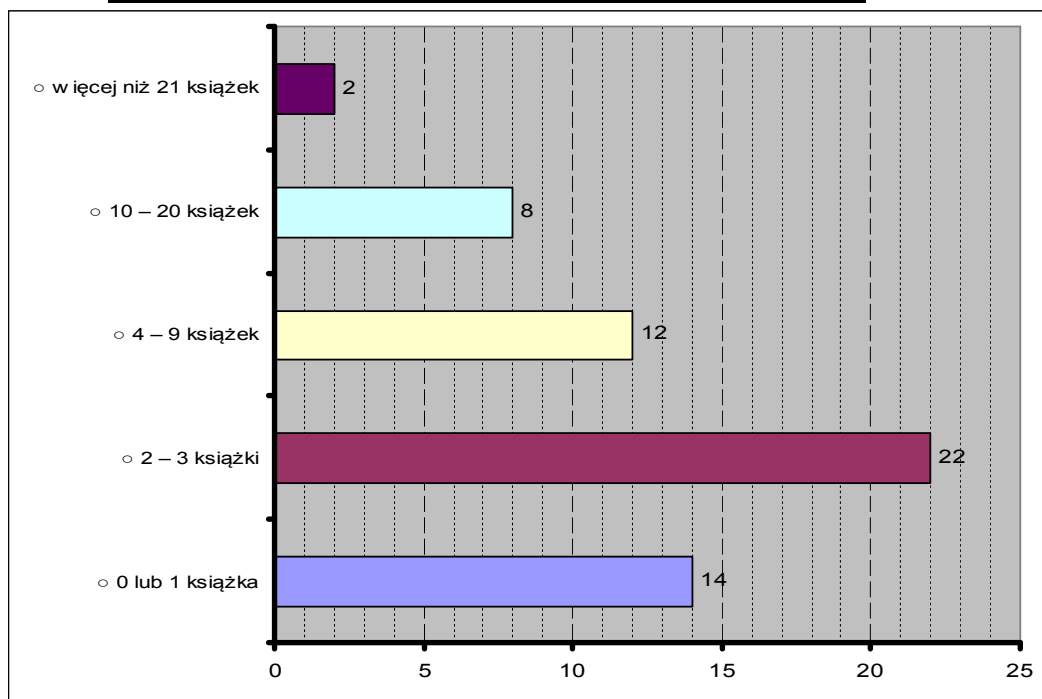
5. Ile książek przeczytał/a Pan/Pani w zeszłym roku?

☐ 0 lub 1 książka	14
☐ 2 – 3 książki	22
☐ 4 – 9 książek	12
☐ 10 – 20 książek	8
☐ więcej niż 21 książek	2

6. Ile książek przeczytało Pan/Pani dziecko w zeszłym roku?

○ 0 lub 1 książka	14
○ 2 – 3 książki	22
○ 4 – 9 książek	12
○ 10 – 20 książek	8
○ więcej niż 21 książek	2

7. Jakie książki Pan/Pani czyta w czasie wolnym?

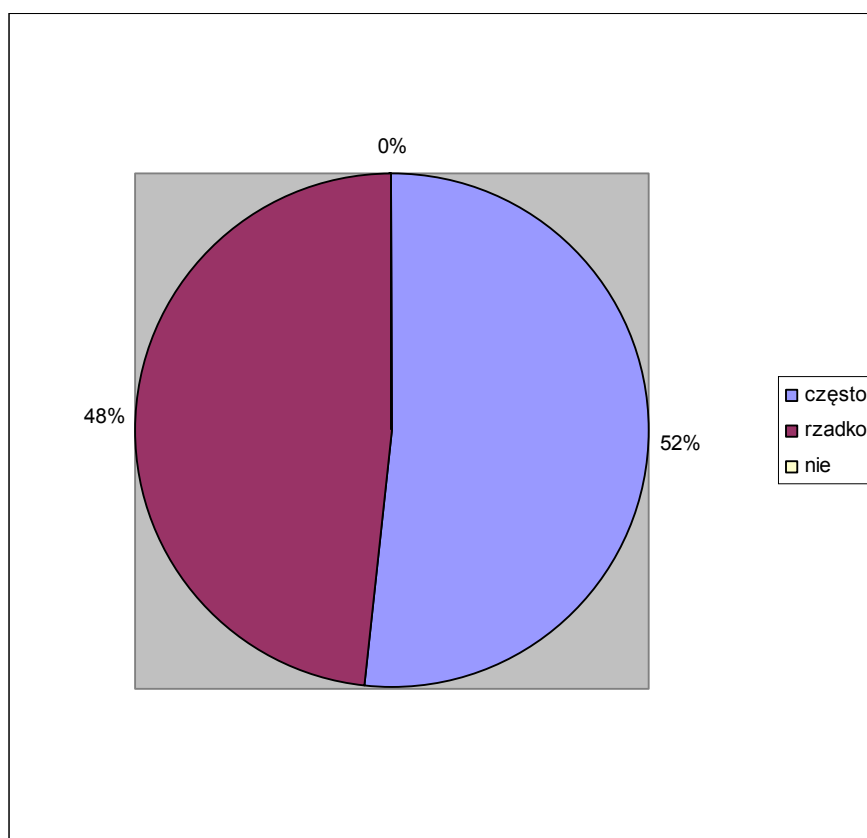
fantastyka dla młodzieży	0	literatura wysokoartystyczna	0
fantastyka dla dorosłych	1	literatura faktu, reportaże, biografie	13
książki hobbistyczne, poradniki	15	książki popularnonaukowe, naukowe	7
literatura przygodowa dla młodzieży	1	lektury szkolne	4
encyklopedie, słowniki, atlasy	6	literatura obyczajowa dla młodzieży	0
Komiksy	0	literatura popularna, obyczajowa	17
literatura dla dzieci, bajki	7	literatura kryminalna, sensacyjna	13
literatura religijna	10	nie czytam w czasie wolnym	9

8. Jakie książki czyta Pani/Pana dziecko w czasie wolnym?

fantastyka dla młodzieży	6	Literatura wysokoartystyczna	0
fantastyka dla dorosłych	0	literatura faktu, reportaże, biografie	0
książki hobbistyczne, poradniki	3	książki popularnonaukowe, naukowe	5
literatura przygodowa dla młodzieży	11	lektury szkolne	4
encyklopedie, słowniki, atlasy	10	literatura obyczajowa dla młodzieży	4
Komiksy	13	literatura popularna, obyczajowa	1
literatura dla dzieci, bajki	37	literatura kryminalna, sensacyjna	0
literatura religijna	7		

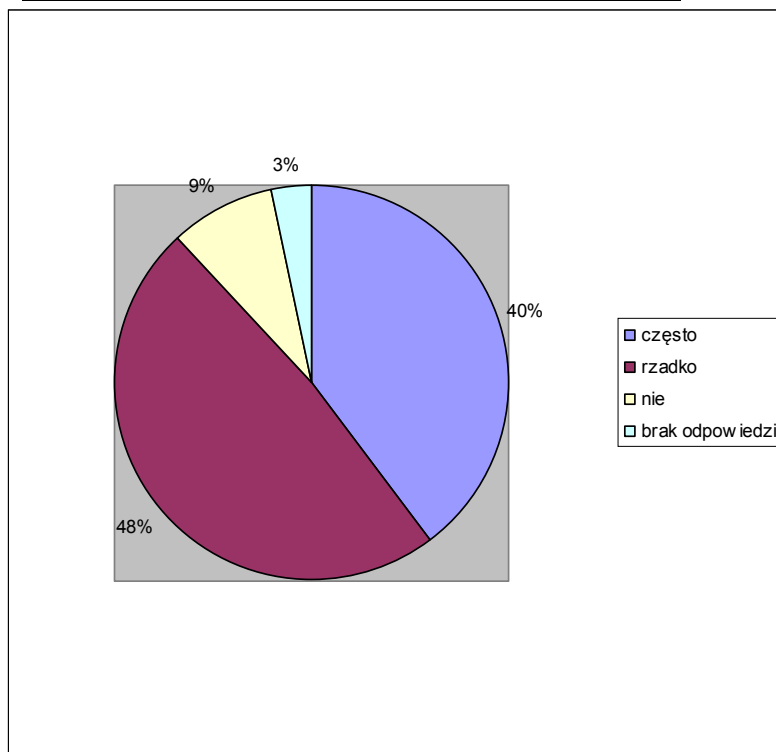
9. Czy rozmawia Pan/Pani ze swoim dzieckiem o lekturach, które czyta?

często	30
rzadko	28
nie	0

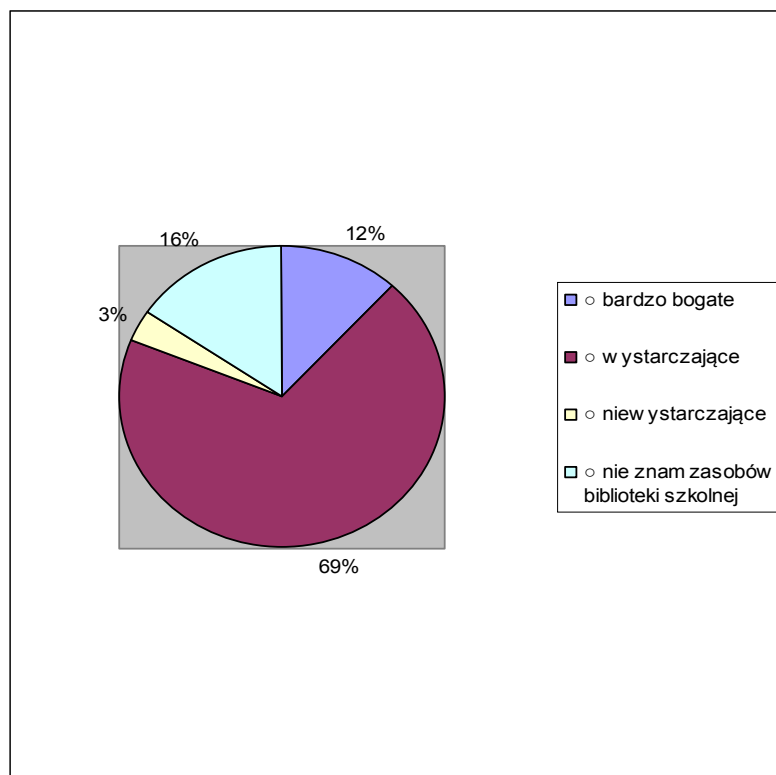
10. Czy rozmawia Pan/Pani ze swoim dzieckiem o książkach które czyta w wolnym czasie?

często	23
rzadko	28
nie	5
brak odpowiedzi	2

11. Jak ocenia Pan/Pani jakość zasobów biblioteki szkolnej?

○ bardzo bogate	7
○ wystarczające	40
○ niewystarczające	2
○ nie znam zasobów biblioteki szkolnej	9

12. Jeśli mógłby/mogłaby Pan/Pani uzupełnić zasoby biblioteki szkolnej, to o jakie gatunki, tytuły czy autorów?

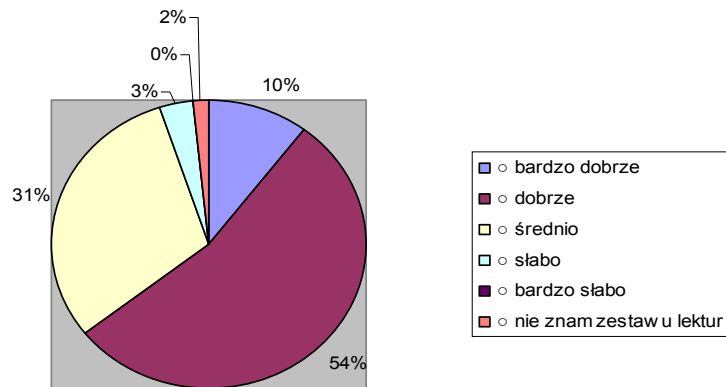
- lektury szkolne, lektury dla każdego dziecka;
- nowości literackie,
- więcej książek młodzieżowych
- „Opowieści z Narnii”, „Mikołajek”;
- literatura faktu,
- książki historyczne, współczesne, przygodowe;

13. Jaka jest strategia czytania lektur szkolnych przez Pana/Pani dziecko?

	czyta w całości	czyta we fragmentach lub nie do końca	czyta streszczenie	nie czyta wcale
książka do 50-ciu stron	38	11	1	0
książka 50 - 100 stron	27	16	2	0
książka 100 - 200 stron	18	13	6	1
książka powyżej 200 stron	13	11	5	5

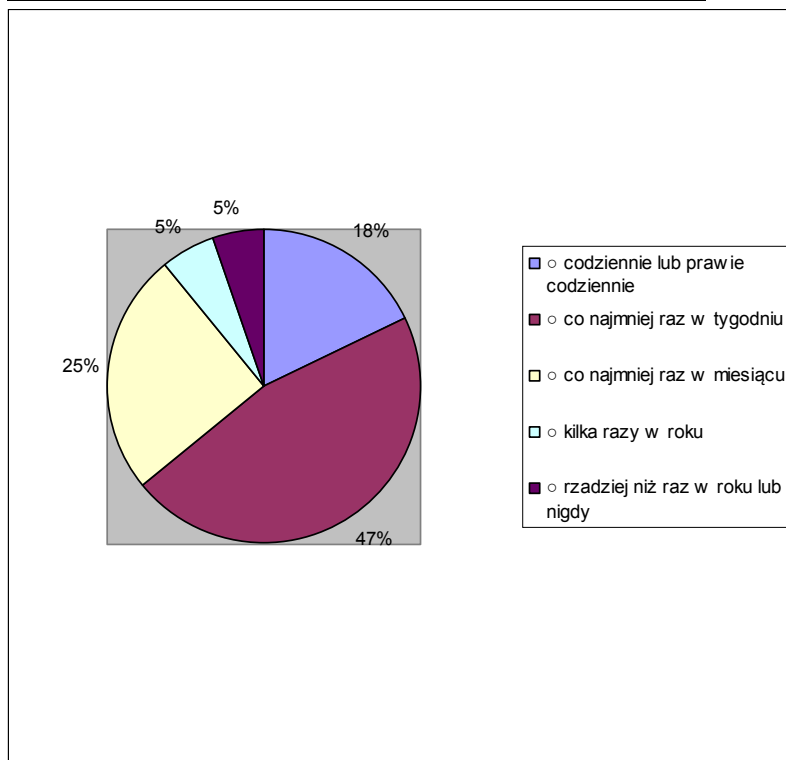
14. Jak ocenia Pan/Pani szkolny zestaw lektur obowiązkowych?

○ bardzo dobrze	6
○ dobrze	32
○ średnio	18
○ słabo	2
○ bardzo słabo	0
○ nie znam zestawu lektur	1

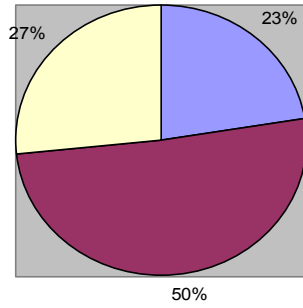
15. Jak często czyta Pan/Pani prasę w czasie wolnym?

☐ codziennie lub prawie codziennie	10
☐ co najmniej raz w tygodniu	26
☐ co najmniej raz w miesiącu	14
☐ kilka razy w roku	3
☐ rzadziej niż raz w roku lub nigdy	3

16. Jaki typ prasy Pan/Pani czyta?

☐ gazety codzienne	16
☐ tygodniki	36
☐ miesięczniki	19

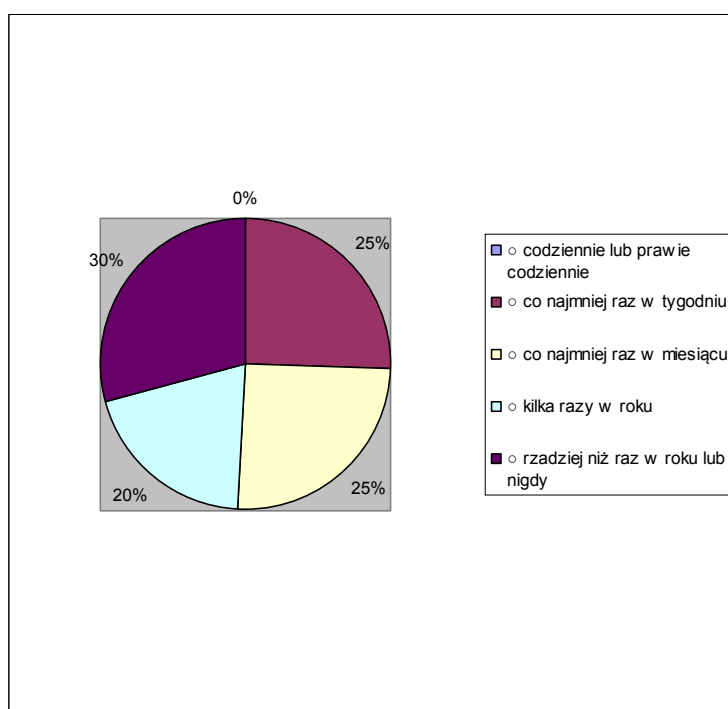
- ○ gazety codzienne
- ○ tygodniki
- ○ miesięczniki

17. Proszę wymienić, jakie tytuły prasowe czyta Pan/Pani najczęściej:

Charaktery, Psychologia w szkole, Twój Styl, Fakt, Teletydzień, Świat Kobiety, Przyjaciółka, Poradnik Domowy, Kwietnik, Pani Domu, Świat Wiedzy, Przegląd Sportowy, Nowiny, Rewia, Chwila dla Ciebie, Bliżej Przedszkola, Mały Artysta, Podkarpacie, Superexpres, Dziecko, Gazeta Wyborcza, Miłujcie się, Nasz Dziennik, Polityka, Angora, W Sieci, Uważam Rze, Super Nowości, Dobry Tydzień, Pani Domu, Show, Claudia, Życie na gorąco;

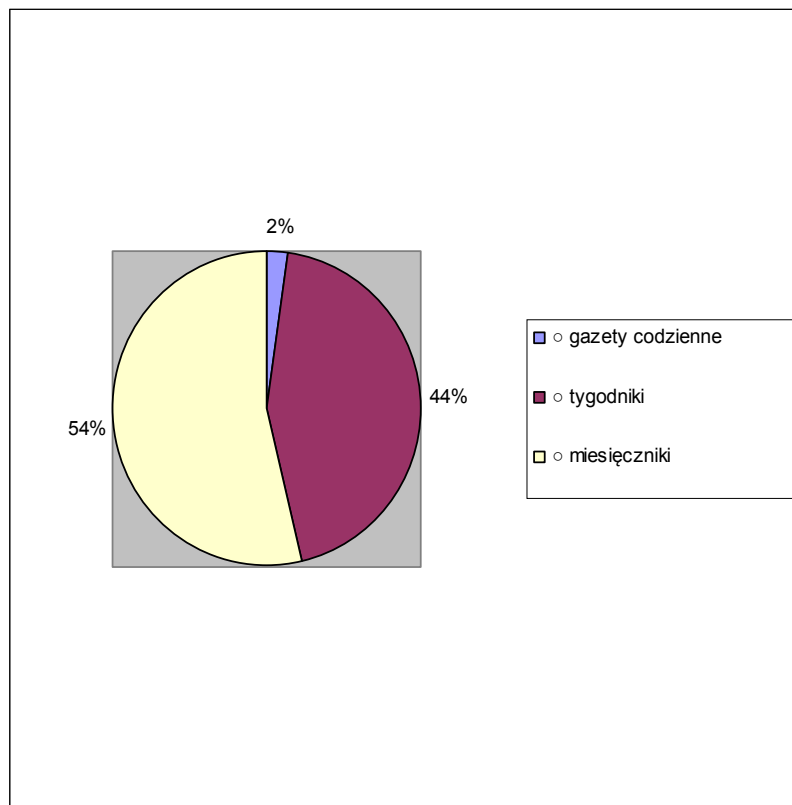
18. Jak często Pana/Pani dziecko czyta prasę w czasie wolnym?

☐ codziennie lub prawie codziennie	0
☐ co najmniej raz w tygodniu	14
☐ co najmniej raz w miesiącu	14
☐ kilka razy w roku	11
☐ rzadziej niż raz w roku lub nigdy	16

19. Jaki typ prasy czyta Pana/Pani dziecko?

☐ gazety codzienne	1
☐ tygodniki	19
☐ miesięczniki	23

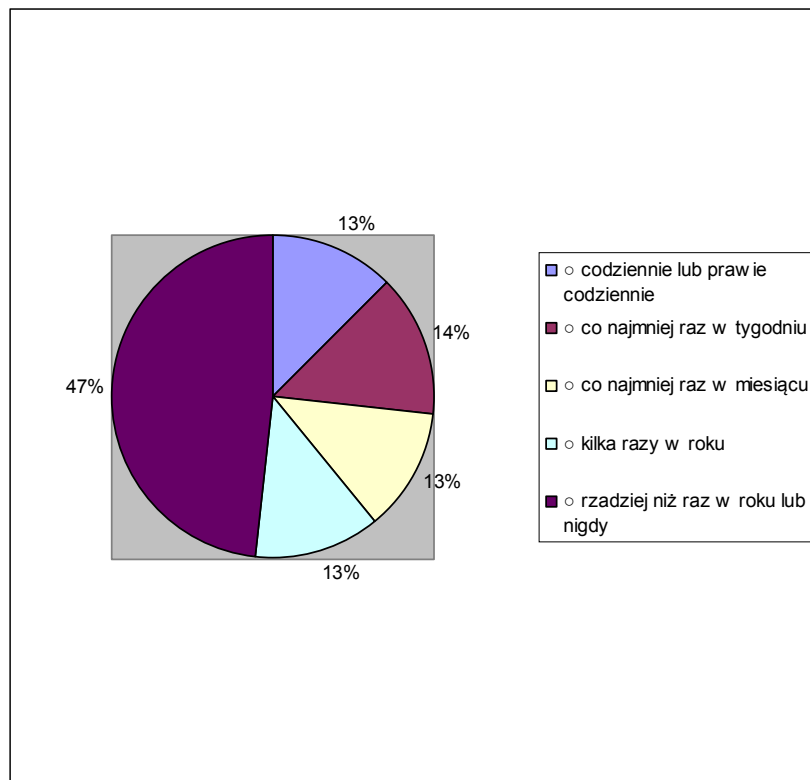

20. Wymień jakie tytuły prasowe czyta Pana/Pani dziecko najczęściej:

Sport, Angry Birds, Moviestar Planet, Mały Majsterkowicz, Popstar, Brawo sport, Giga sport, Świat Wiedzy, Teletydzień, Komiksy, Pani Domu, Świat Zwierząt, Świerszczyk, Violetta, Kochamy Zwierzaki, Świat Dziewczynek, Świat Seriali, Dobry Tydzień, Świat Kobiety, Oliwia

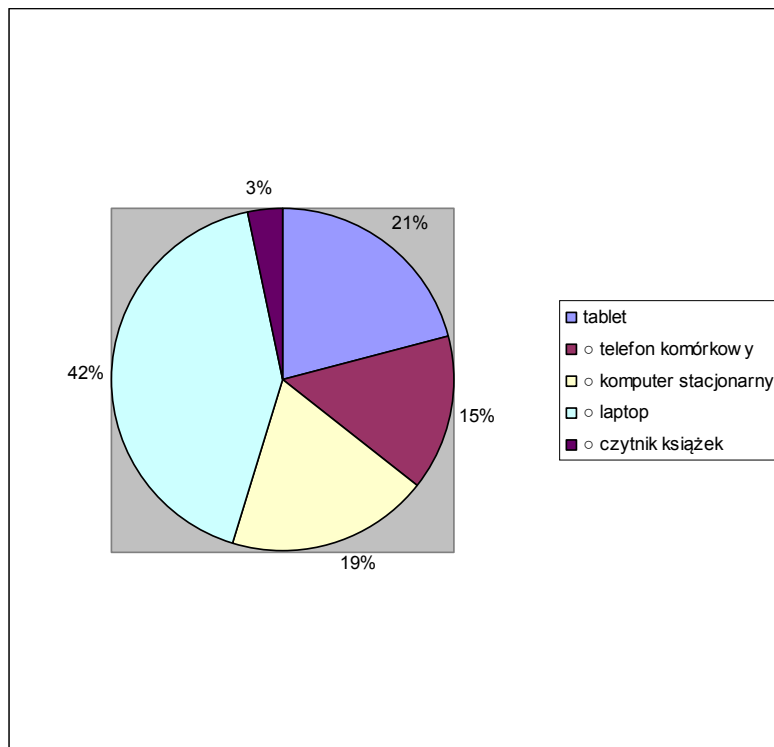
21. Jak często czyta Pan/Pani książkę/prasę na nośniku elektronicznym w czasie wolnym?

☐ codziennie lub prawie codziennie	7
☐ co najmniej raz w tygodniu	8
☐ co najmniej raz w miesiącu	7
☐ kilka razy w roku	7
☐ rzadziej niż raz w roku lub nigdy	27

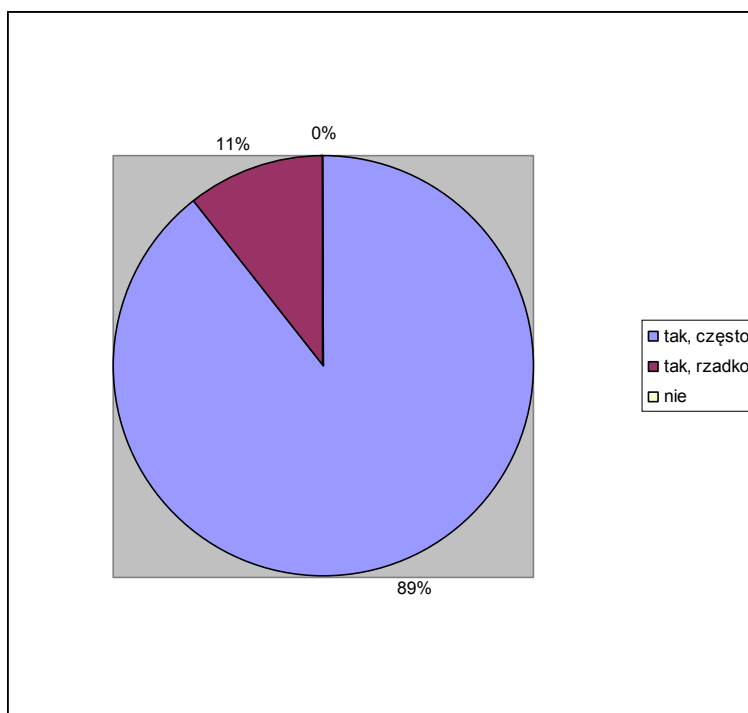
22. **Z jakiego urządzenia korzysta Pan/Pani czytając książki/prasę w formie elektronicznej?**

tablet	13
☐ telefon komórkowy	9
☐ komputer stacjonarny	12
☐ laptop	26
☐ czytnik książek	2

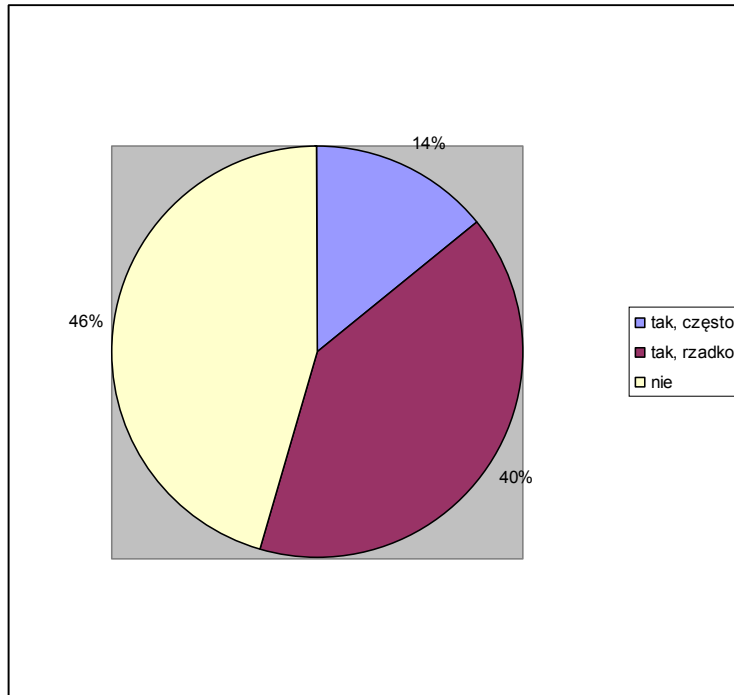
23. Czy zachęca Pan/Pani dziecko do czytania?

tak, często	51
tak, rzadko	6
nie	0

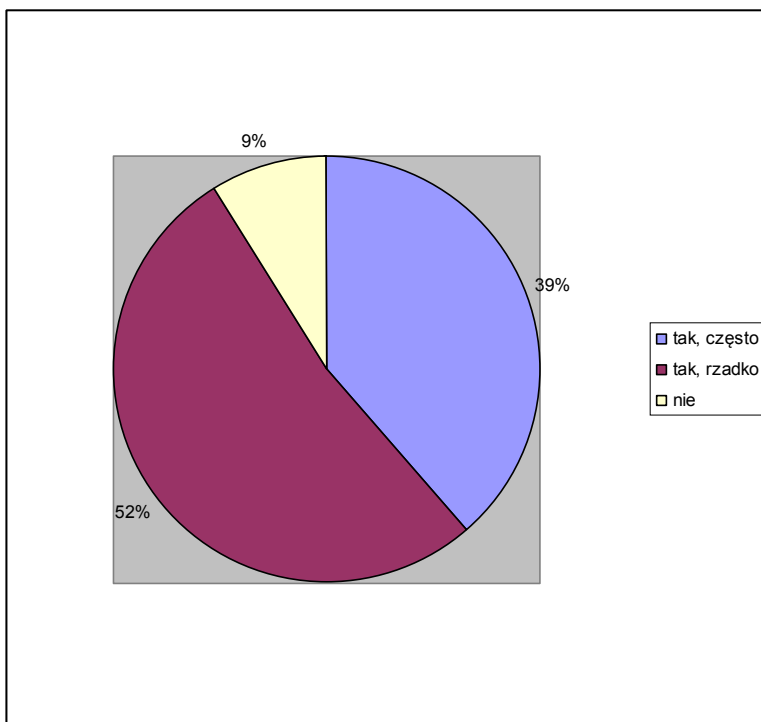
24. Czy czyta Pan/Pani dziecku przed snem?

tak, często	8
tak, rzadko	23
nie	26

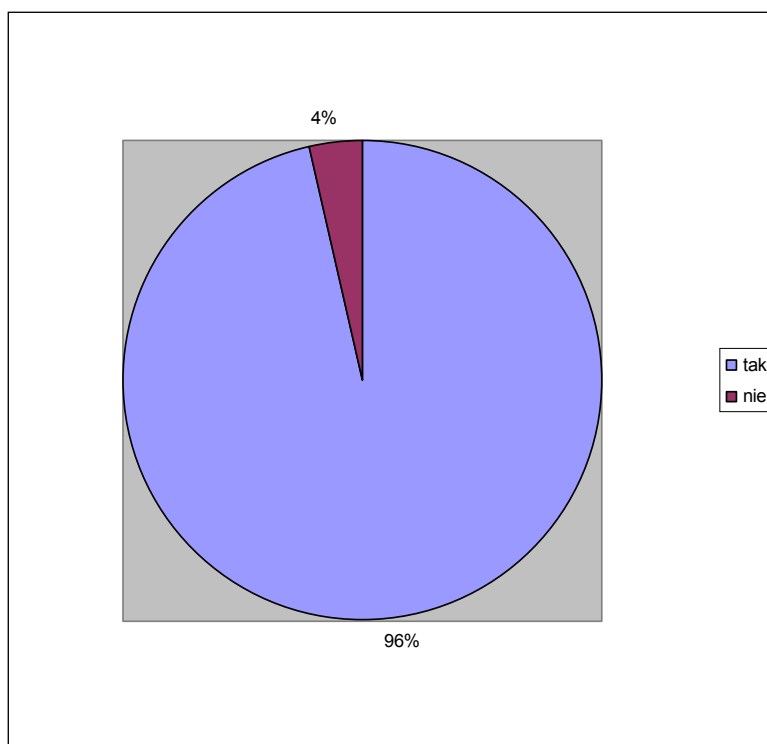
25. **Czy kupuje Pan/Pani dziecku książki do czytania?**

tak, często	22
tak, rzadko	30
nie	5

26. Czy uważa Pan/Pani, że książka to dobry prezent dla dziecka?

tak	55
nie	2

ANALIZA ANKIETY SKIEROWANEJ DO RODZICÓW

1) Rodzice przyznają, że ich dzieci najchętniej spędzają wolny czas na oglądaniu telewizji lub przy komputerze. Najbardziej popularne zajęcia dzieci w czasie wolnym to codzienne:

- korzystanie z komputera, gier, Internetu (34%);
- oglądanie telewizji (30%);
- słuchanie muzyki (18%);
- czytanie książek (7%).

2) Według 22% rodziców ich dzieci czytają książki w wolnym czasie codziennie, natomiast 15% rodziców twierdzi, że ich dzieci w wolnym czasie czytają rzadziej niż raz w roku lub nigdy nie czytają.

3) 24% rodziców przyznaje, że w zeszłym roku sami nie przeczytali żadnej książki lub tylko jedną, 59% przeczytało 2-9 książek. Identycznie zadeklarowali także liczbę przeczytanych książek przez ich dzieci.

4) Najbardziej popularna wśród rodziców jest literatura popularna i obyczajowa (17%), książki hobbistyczne i poradniki (14%), literatura faktu, reportaże, biografie (13%), literatura kryminalna i sensacyjna (13%), literatura religijna (10%).

5) Pośród książek czytanych przez dzieci w czasie wolnym rodzice wymieniają najczęściej:

- lektury szkolne (31%);
- literatura dla dzieci, bajki (26%);
- komiksy (9%);
- literatura przygodowa dla młodzieży (7%);
- literatura religijna (5%).

6) 40% rodziców rozmawia często z dziećmi na temat przeczytanych książek (głównie lektur), 48% robi to rzadko, natomiast 12% nie rozmawia z dziećmi o przeczytanych książkach.

7) 81% badanych rodziców ocenia zasoby biblioteki szkolnej jako bogate lub wystarczające, 3% uznało je za niewystarczające, a 16% nie zna zasobów biblioteki szkolnej.

8) Rodzice najchętniej uzupełniliby zasoby biblioteki szkolnej o:

- lektury szkolne (w ilości wystarczającej dla wszystkich dzieci);
- nowości literackie,
- więcej książek młodzieżowych.

9) Oceniając strategię czytania lektur przez dzieci, rodzice zadeklarowali, że 57% ich dzieci czyta lektury w całości bez względu na ich objętość, 31% czyta je we fragmentach, 8% czyta tylko streszczenie, a 4% nie czyta wcale lektur powyżej 100-200 stron.

10) 64% rodziców bardzo dobrze lub dobrze ocenia zestaw lektur obowiązkowych, 31% średnio, 3% słabo, a 2% przyznaje, że nie zna zestawu lektur obowiązkowych swoich dzieci.

11) Najbardziej popularnym typem prasy wśród rodziców są tygodniki (50%) i miesięczniki (27%), natomiast dzienniki czyta 23%.

12) Spośród rodziców deklarujących czytanie prasy, 18% deklaruje codzienną lub prawie codzienną lekturę prasy, 47% raz w tygodniu, 25% raz w miesiącu, 5% kilka razy w roku i podobnie 5% rzadziej niż raz w roku lub nigdy.

13) Wśród tytułów prasowych najczęściej pojawiają się popularne tygodniki dla kobiet, gazety z programem TV, sportowe, dzienniki, poradniki, sporadycznie prasa branżowa i popularnonaukowa.

14) Rodzice przyznają, że prasa nie jest popularna wśród dzieci. 30% czyta prasę rzadziej niż raz w roku lub wcale, 20% kilka razy w roku, 25% raz w tygodniu, tyle samo raz w miesiącu, natomiast żadne dziecko (0%) nie sięga po gazetę codziennie lub prawie codziennie.

15) Dzieci najczęściej sięgają po miesięczniki (54%) i tygodniki (44%), tylko 2% czyta prasę codzienną.

16) Wśród tytułów prasowych czytanych przez dzieci rodzice wymieniają najczęściej: gazety sportowe, czasopisma dla dzieci, czasopisma dla dorosłych (gazety z programem TV, poradniki, prasa kolorowa dla kobiet).

17) Rodzice czytają prasę głównie w formie tradycyjnej (papierowej). Czytanie na nośnikach elektronicznych nie jest zbyt popularne. 47% korzysta z nich rzadziej niż raz w roku lub wcale, po 13% kilka razy w roku lub kilka razy w miesiącu, 14 % co najmniej raz w tygodniu i 13% codziennie.

18) Czytając prasę w formie elektronicznej wykorzystują głównie laptop (42%) lub tablet (21%).

19) Wszyscy ankietowani rodzice (100%) zgodnie twierdzą, że zachęcają dzieci do czytania, jednak 11% z nich przyznaje, że robi to rzadko.

20) 91% rodziców kupuje dzieciom książki, z tego 52% kupuje książki rzadko.

21) 96% rodziców uważa, że książka to dobry prezent dla ich dziecka, natomiast 4% jest odmiennego zdania.

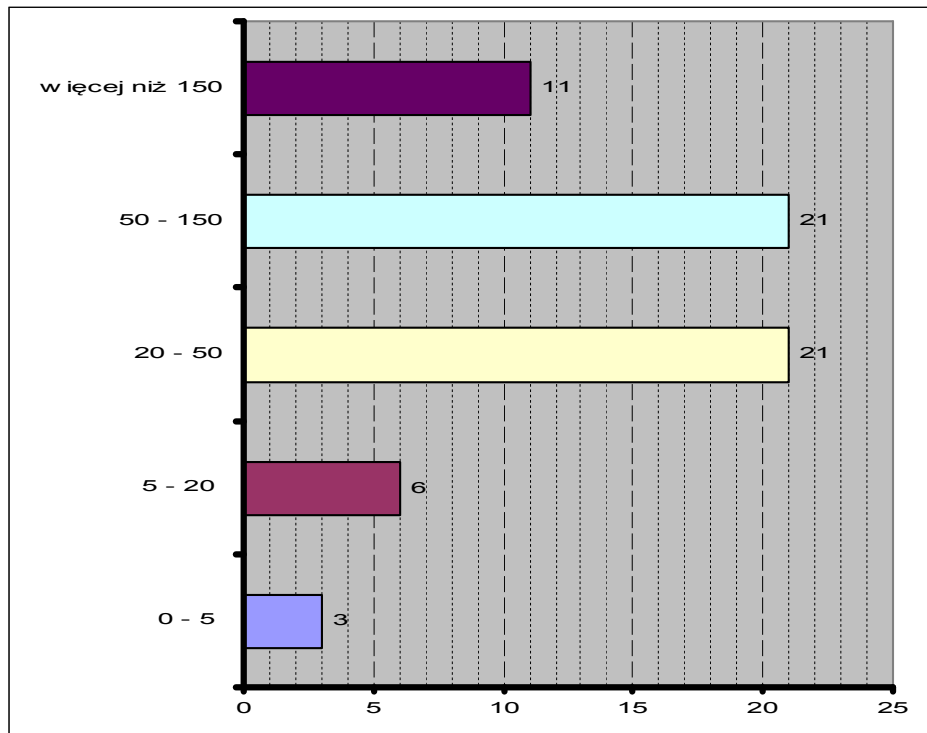
ANKIETA EWALUACYJNA czytelnictwo – pytania do uczniów

rok szkolny 2015/2016

W badaniu ankietowym wzięło udział 64 uczniów. Ankieta składała się z 22 pytań, w tym 19 pytań zamkniętych i 3 otwarte.

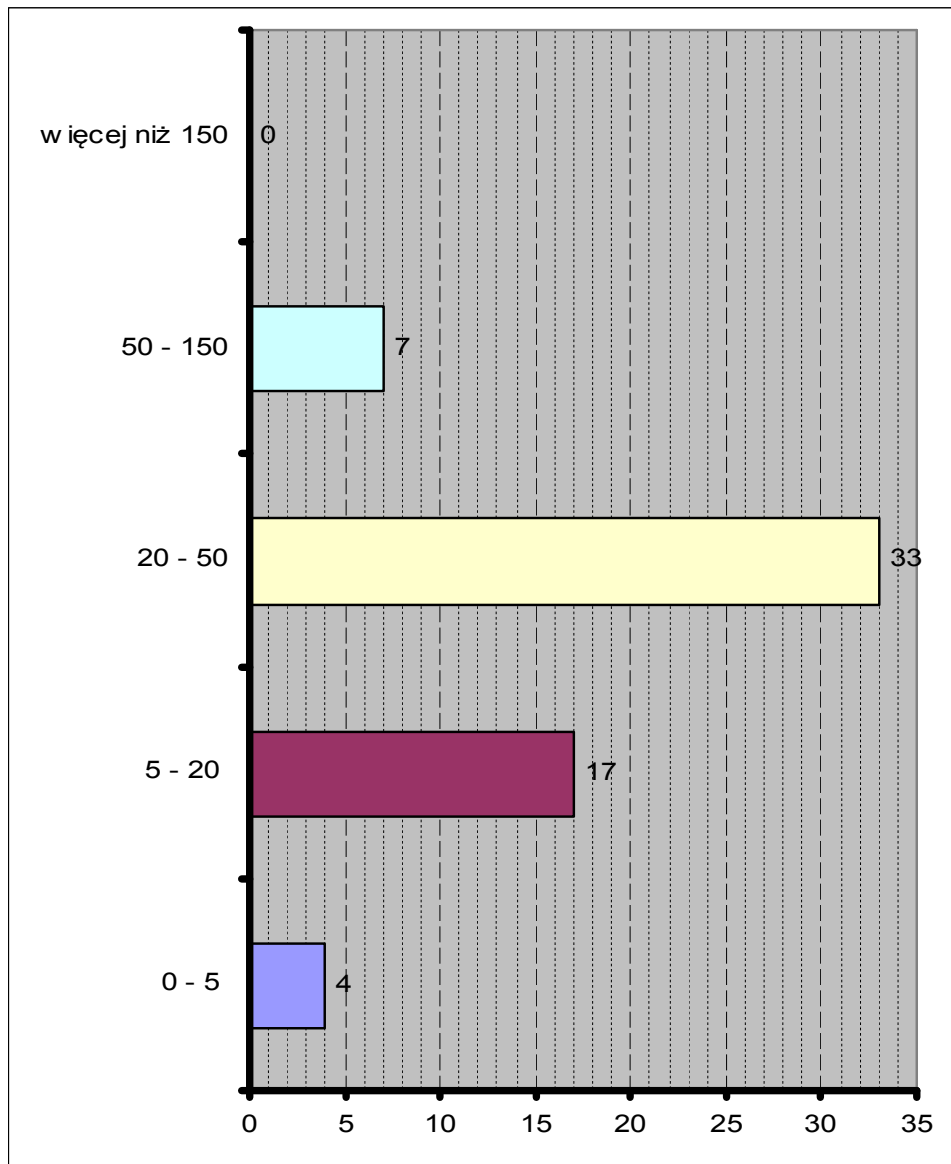
1. Jaka jest wielkość księgozbioru (liczba książek) w Twoim domu?

0 - 5	3
5 - 20	6
20 - 50	21
50 - 150	21
więcej niż 150	11

2. Jaka jest wielkość Twojego księgozbioru (ile masz swoich własnych książek)?

0 - 5	4
5 - 20	17
20 - 50	33
50 - 150	7
więcej niż 150	0

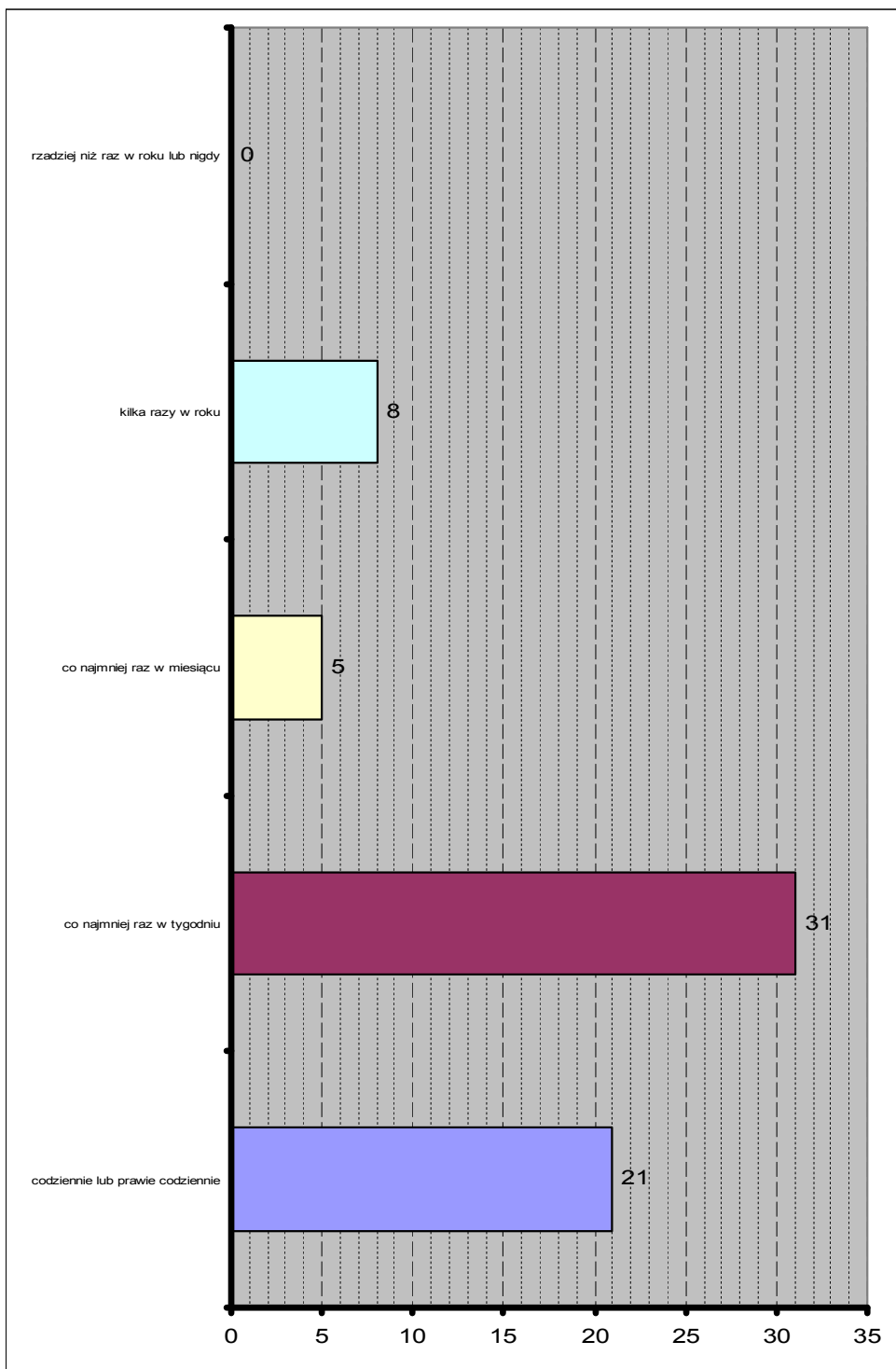

3. W jaki sposób spędzasz czas wolny i jak często? (wstaw „X”)

Czynności czasu wolnego:	Codziennie lub prawie codziennie	Co najmniej raz w tygodniu	Co najmniej raz w miesiącu	Kilka razy w roku	Rzadziej niż raz w roku lub nigdy
Oglądanie telewizji	49	14	1	0	0
Słuchanie muzyki (z radia, komputera, MP3, sprzętu audio itp.)	17	34	10	0	2
Korzystanie z komputera, Internetu	41	18	5	0	0
Gra w gry komputerowe/ na PSP/ Playstation/ X-Box	11	26	13	6	5
Oglądanie filmów na wideo, DVD, komputerze	6	24	22	9	3
Czytanie książek wydrukowanych, wyświetlanych na ekranie komputera lub czytnika)	15	33	8	1	3
Wizyty w kinie	1	4	14	36	5
Wizyty w teatrze, filharmonii, galerii, muzeum	0	4	5	38	15
Uprawianie sportu (także w klubie sportowym)	42	14	5	1	2
Działanie w organizacji, np. ZHP, stowarzyszeniu, wolontariacie, zespole muzycznym, tanecznym, chórze	3	16	2	6	35

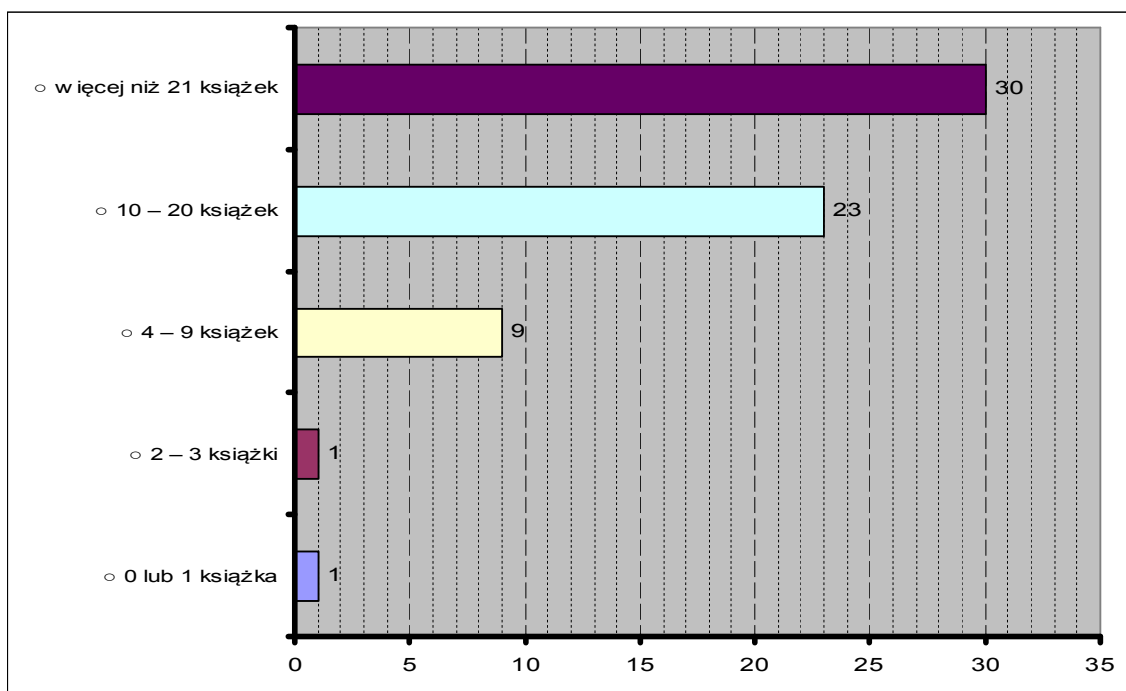
4. Jak często czytasz książkę w czasie wolnym?

codziennie lub prawie codziennie	21
co najmniej raz w tygodniu	31
co najmniej raz w miesiącu	5
kilka razy w roku	8
rzadziej niż raz w roku lub nigdy	0

5. Ile książek przeczytałeś w zeszłym roku?

○ 0 lub 1 książka	1
○ 2 – 3 książki	1
○ 4 – 9 książek	9
○ 10 – 20 książek	23
○ więcej niż 21 książek	30

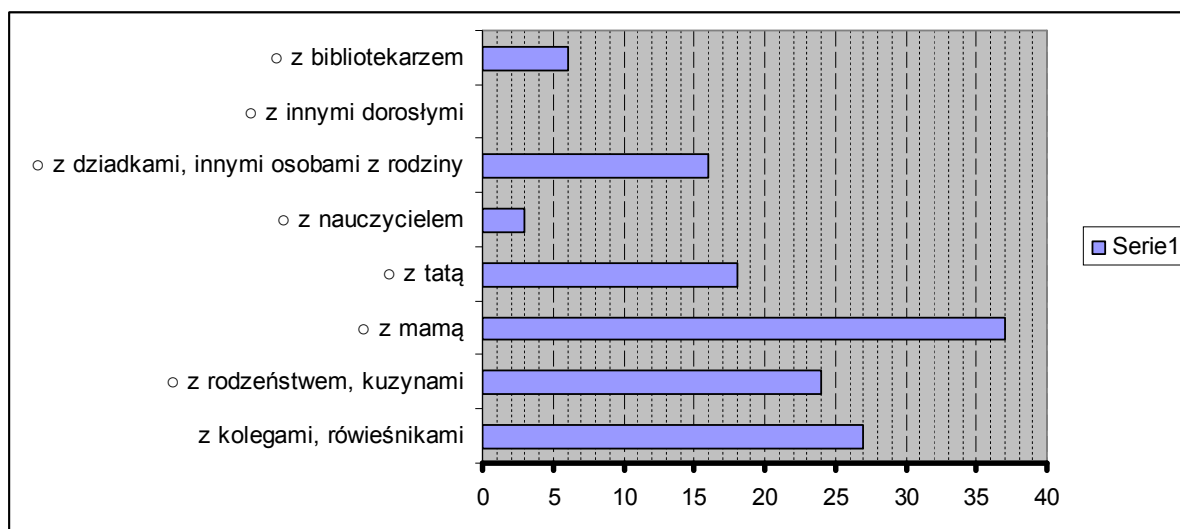

6. Jakie książki czytasz w czasie wolnym?

fantastyka dla dzieci	13	literatura wysokoartystyczna	3
literatura dla dzieci, bajki	18	literatura faktu, reportaże, biografie	5
książki hobbistyczne, poradniki	18	książki popularnonaukowe, naukowe	8
literatura przygodowa	28	lektury szkolne	52
encyklopedie, słowniki, atlasy	25	literatura obyczajowa dla młodzieży	16
Komiksy	20	literatura popularna, obyczajowa	5
Literatura religijna	10	literatura kryminalna, sensacyjna	6

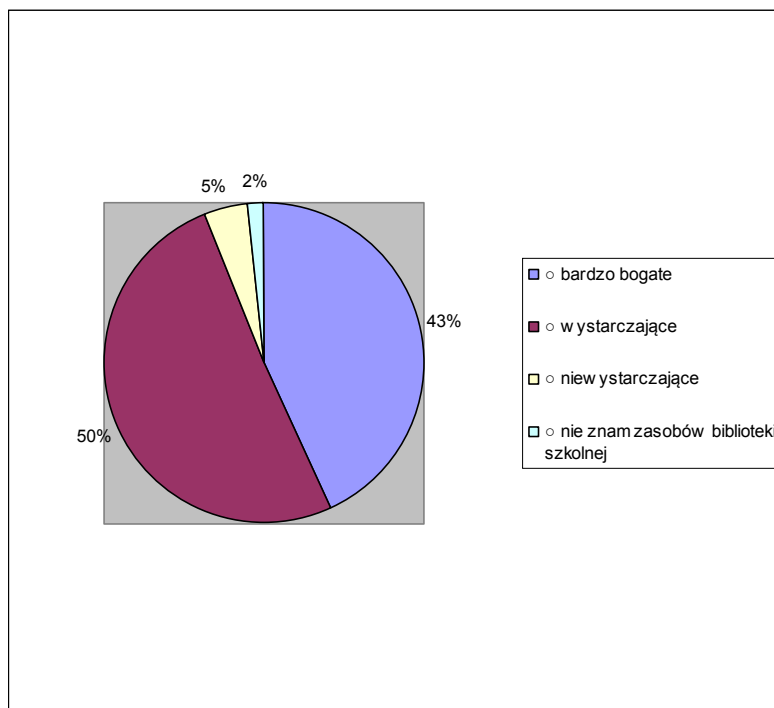
7. Z kim rozmawiasz o książkach czytanych w wolnym czasie?

z kolegami, rówieśnikami	27
o z rodzeństwem, kuzynami	24
o z mamą	37
o z tatą	18
o z nauczycielem	3
o z dziadkami, innymi osobami z rodziny	16
o z innymi dorosłymi	0
o z bibliotekarzem	6

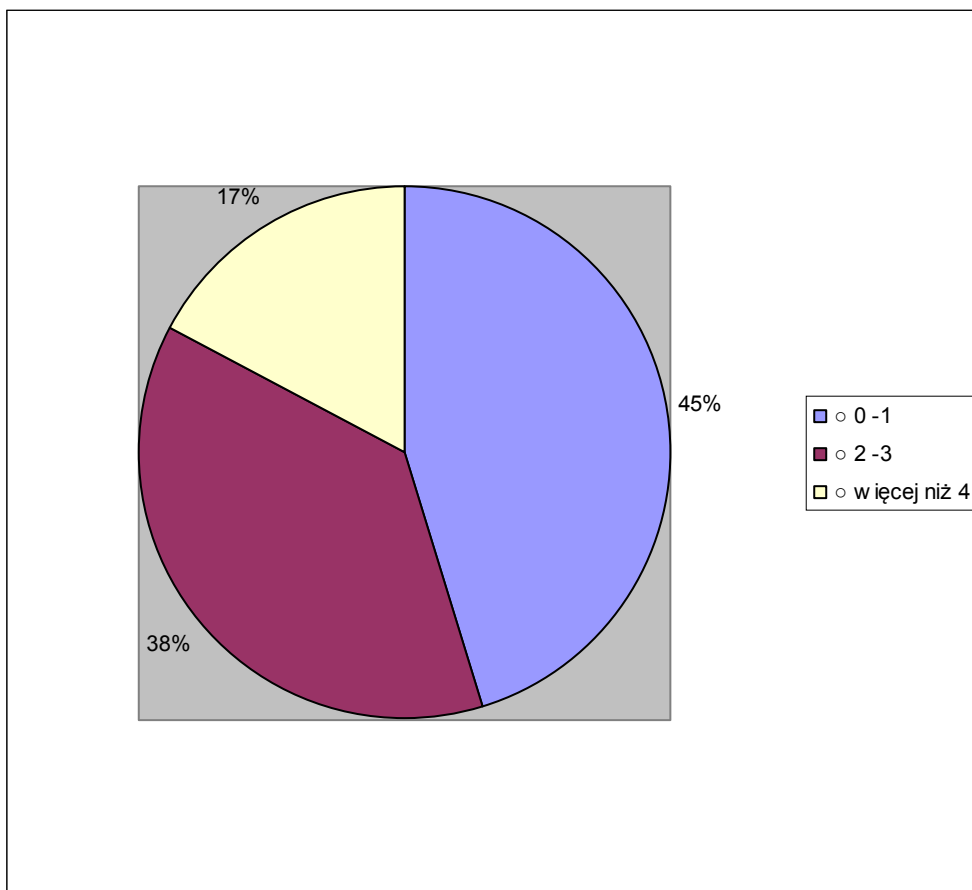
8. Jak oceniasz jakość zasobów biblioteki szkolnej?

o bardzo bogate	28
o wystarczające	33
o niewystarczające	3
o nie znam zasobów biblioteki szkolnej	1

9. Ile godzin zajęć bibliotecznych (w czytelni) miałeś/łaś w zeszłym roku szkolnym?

☐ 0 -1	29
☐ 2 -3	24
☐ więcej niż 4	11

10. Jeśli mógłbyś/mogłabyś uzupełnić zasoby biblioteki szkolnej, to o jakie gatunki, tytuły czy autorów?

Wiersze, historyczne, Jana Brzechwy, baśnie braci Grimm, przygodowe, encyklopedie dla dzieci, komiksy, o ptakach, o drzewach, o tańcu, seria „Zaopiekuj się mną”, Batman, Superman, krajobrazy Polski, Bolek i Lolek, albumy, atlasy, książki naukowe, o sporcie, przyrodnicze, o zwierzętach, lektury szkolne, Zezia i Giler, Harry Potter, „Dzienniki cwaniaczka” Rafała Skarzyckiego, Ewy Ostrowskiej, ciekawe, kolorowe, mądre, śmieszne, o psach, składanki-rysowanki

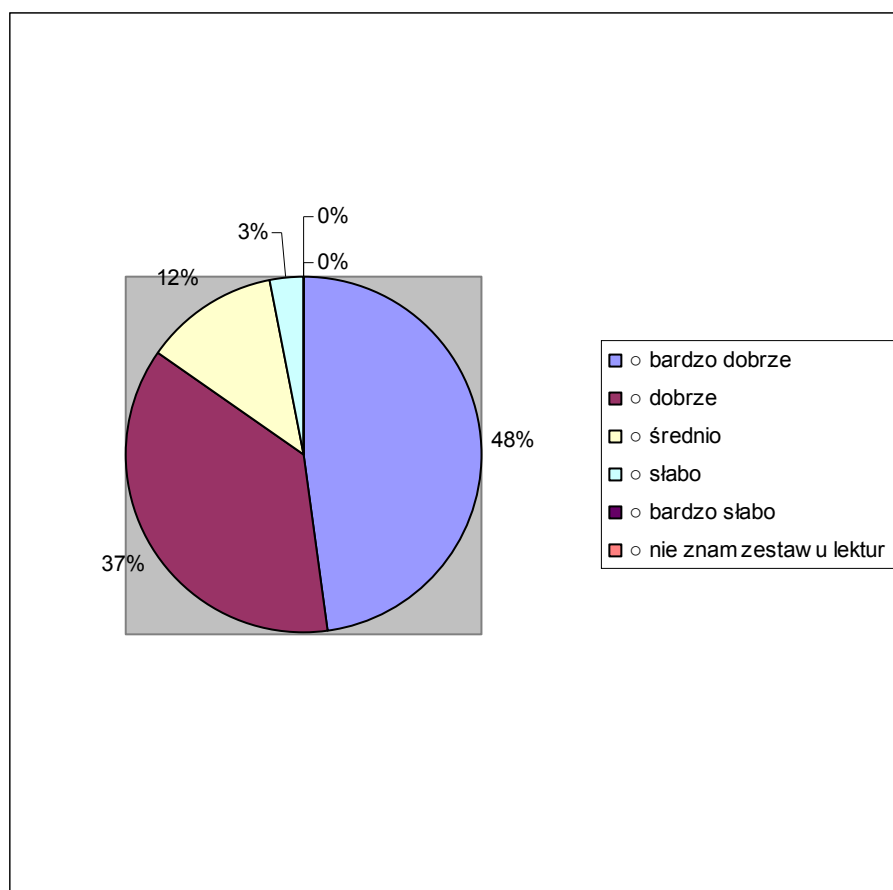
Przygodowe, fantastyka, komiksy, przyrodnicze, encyklopedie, sportowe, lektury, Girl Online, Hobbit, Harry Potter, Trzy metry nad niebem

11. Jaka jest Twoja strategia czytania lektur szkolnych?

	czytam w całość	czytam we fragmentach lub nie do końca	czytam streszczenie	nie czytam wcale
książka do 50-ciu stron	49	7	3	0
książka 50 - 100 stron	37	20	1	2
książka 100 - 200 stron	21	27	11	0
książka powyżej 200 stro	13	20	13	13

12. Jak oceniasz szkolny zestaw lektur obowiązkowych?

☐ bardzo dobrze	31
☐ dobrze	24
☐ średnio	8
☐ słabo	2
☐ bardzo słabo	0
☐ nie znam zestawu lektur	0

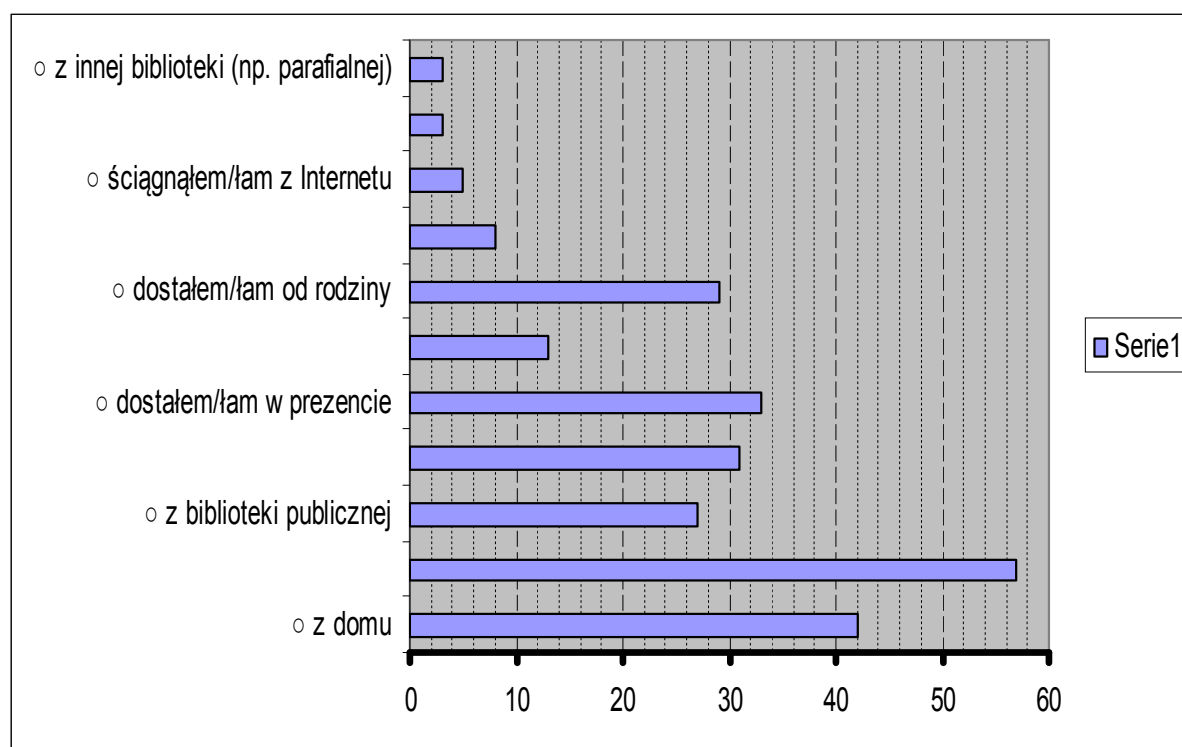
13. Jakie są Twoje wymarzone lektury szkolne?

Puc, Bursztyn i goście, Jurassic World, Zaczarowany Piesek, Dziewczynka z Szóstego Księżyca, Zaopiekuj się mną, Hania Humorek, Minionki, krótkie, ciekawe, mądre, Anaruk, chłopiec z Grenlandii, Magiczne drzewo, Koszmarny Karolek, Harry Potter, Karolcia, Mikołajek, Zaczarowana Zagroda, Madagaskar, Dzieci z Bullerbyn, Opowieści z Narnii, Kubuś Puchatek, wiersze, baśnie, Smerfy

Harry Potter, Hobbit, władca Lewawu, Ania z Zielonego Wzgórza, Tajemniczy Ogród, W pustyni i w puszczy, Alicja w krainie Czarów, Chłopcy z Placu Broni, Szatan z siódmej klasy, Charlie i fabryka czekolady

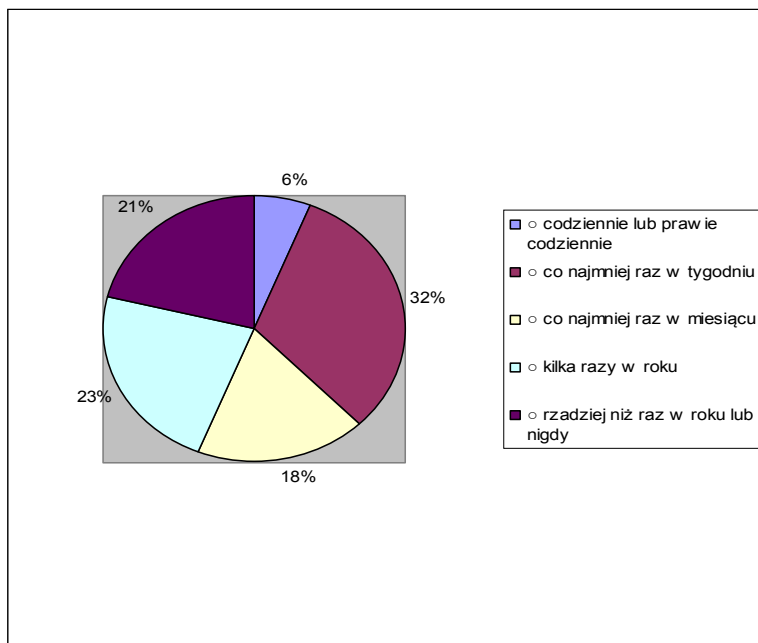
14. Skąd pochodzą książki, które czytasz w wolnym czasie?

☐ z domu	42
☐ z biblioteki szkolnej	57
☐ z biblioteki publicznej	27
☐ kupili mi rodzice/opiekunowie	31
☐ dostałem/łam w prezencie	33
☐ kupilem/łam samodzielnie	13
☐ dostałem/łam od rodziny	29
☐ pożyczyłem/łam od kolegów	8
☐ ściągnąłem/łam z Internetu	5
☐ korzystam z innych źródeł	3
☐ z innej biblioteki (np. parafialnej)	3

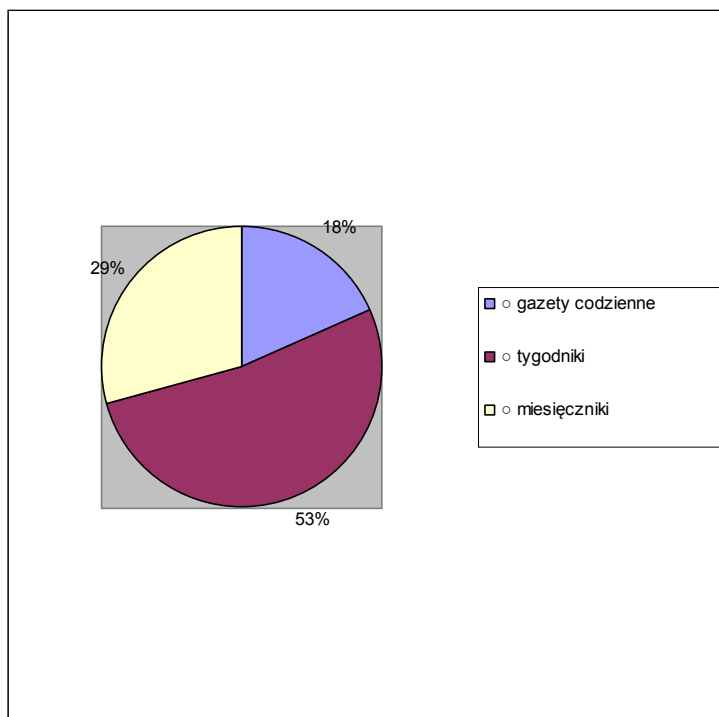
15. Jak często czytasz prasę w czasie wolnym?

☐ codziennie lub prawie codziennie	4
☐ co najmniej raz w tygodniu	21
☐ co najmniej raz w miesiącu	12
☐ kilka razy w roku	15
☐ rzadziej niż raz w roku lub nigdy	14

16. Jaki typ prasy czytasz?

☐ gazety codzienne	12
☐ tygodniki	34
☐ miesięczniki	19

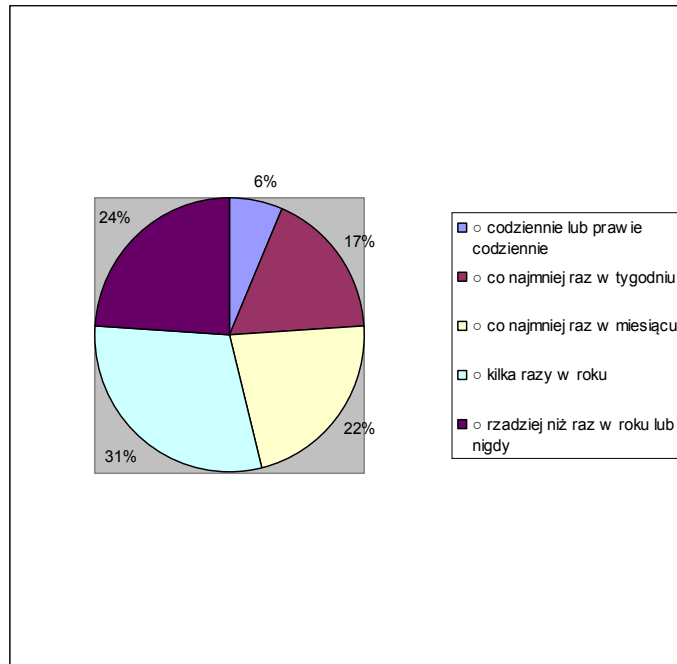
17. Wymień jakie tytuły prasowe czytasz najczęściej:

Gazeta Sportowa, Przyroda, Ogłoszenia, Świerszczyk, Miś, Violetta, żadne, Teletydzień, Kochamy Zwierzaki, Angorka, Twist, Pimpek, Oliwia, Świat Kobiet, Stadnina koni, Kumpel, Brawo sport, Giga sport, Świat Wiedzy, Zwierzęta, Sport, Auto moto, Auto świat

Show, Brawo, Szydełkowanie, Świerszczyk, Fakt, Nasz Dziennik, Wiktor Junior, Mały Artysta, Giga Sport, Supersport, fakt, Tube News, Przyjaciółka, Avanteen, twoje Imperium, Stickit

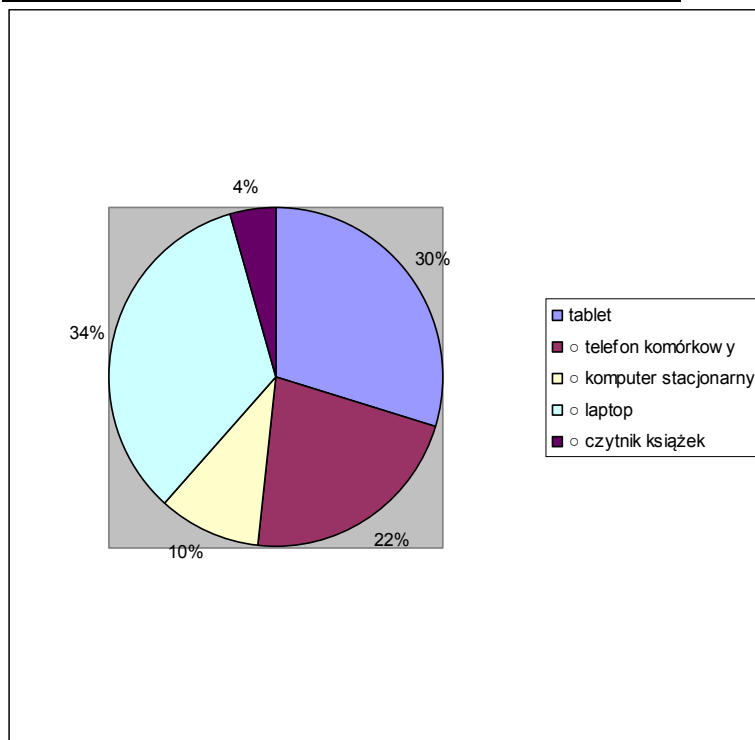
18. Jak często czytasz książkę/prasę na nośniku elektronicznym w czasie wolnym?

☐ codziennie lub prawie codziennie	4
☐ co najmniej raz w tygodniu	11
☐ co najmniej raz w miesiącu	14
☐ kilka razy w roku	19
☐ rzadziej niż raz w roku lub nigdy	15

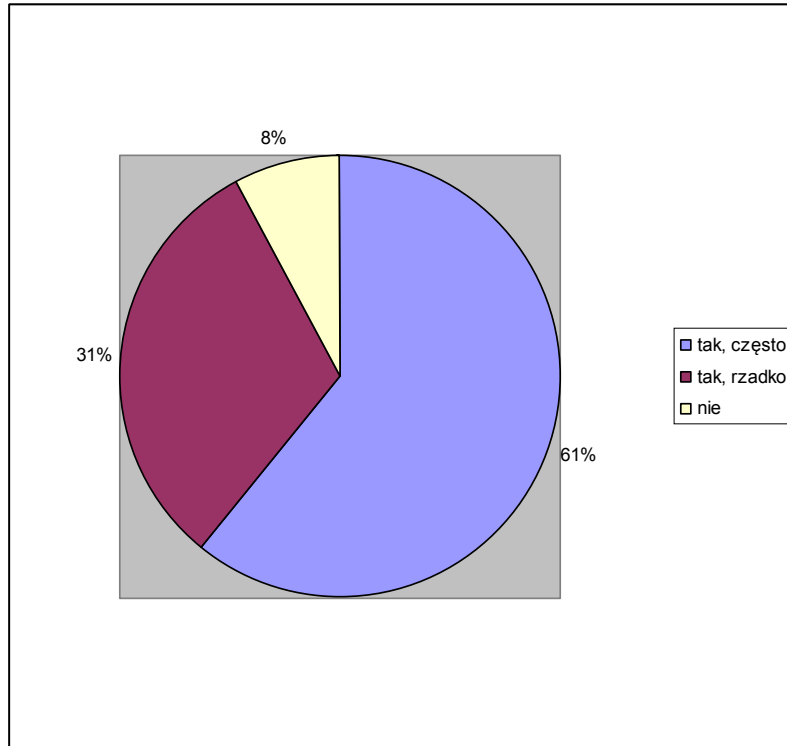
19. Z jakiego urządzenia korzystasz czytając książki/prasę w formie elektronicznej?

tablet	27
telefon komórkowy	20
komputer stacjonarny	9
laptop	31
czytnik książek	4

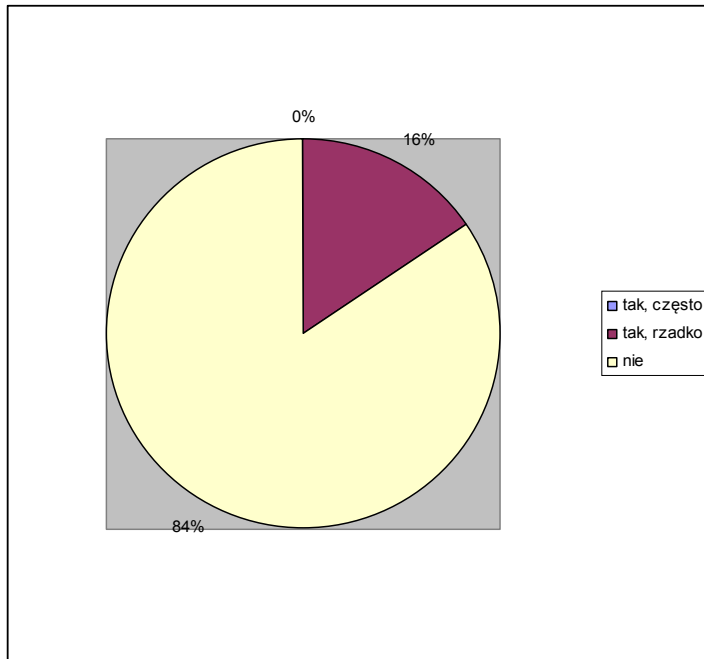
20. Czy rodzice/opiekunowie zachęcają Cię do czytania?

tak, często	39
tak, rzadko	20
nie	5

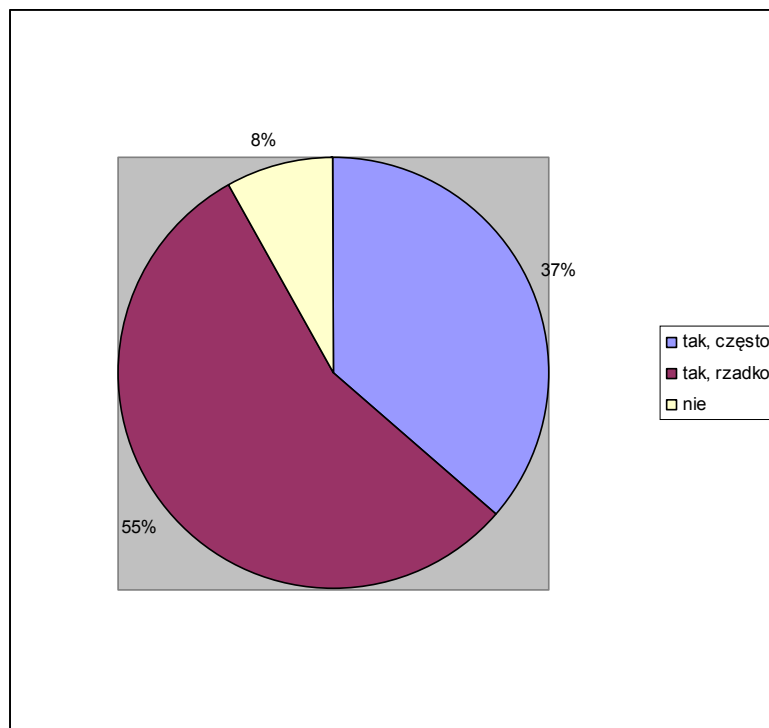
21. Czy rodzice/opiekunowie czytają Ci?

tak, często	0
tak, rzadko	10
nie	54

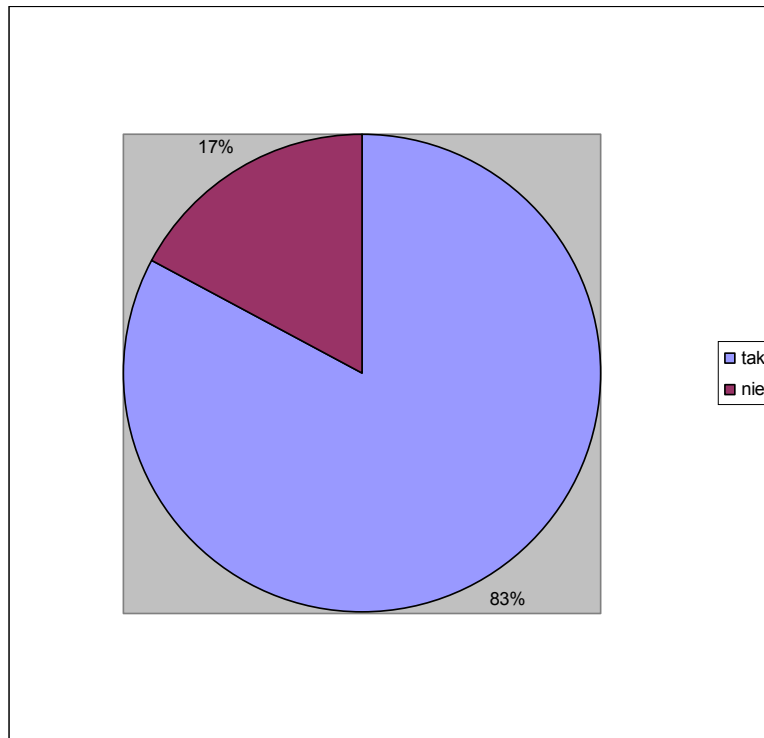
22. Czy rodzice/opiekunowie kupują Ci książki do czytania?

tak, często	23
tak, rzadko	35
nie	5

23. Czy uważasz, że książka to dobry prezent dla Ciebie?

tak	53
nie	11

ANALIZA ANKIETY SKIEROWANEJ DO UCZNIÓW

- 1) 33% uczniów posiada domowy księgozbiór w ilości 20-50 książek, tyle samo 50-150 książek, 18% ma więcej niż 150 książek, a 4% tylko 0-5 książek.
- 2) 7% posiada 0-5 własnych książek, 28% 5-20 książek, 54% uczniów 20-50 książek, 11% ma 50-150 książek, żaden z ankietowanych uczniów (0%) nie zadeklarował ilości większej niż 150 własnych książek.
- 3) Najbardziej popularnym zajęciem wśród uczniów wykonywanym codziennie w wolnym czasie jest korzystanie z komputera 28% (w tym z Internetu, gier komputerowych) oraz oglądanie telewizji 26%. 23% uczniów deklaruje codzienne uprawianie sportu, a 8% co najmniej raz w tygodniu. 8% uczniów czyta książki codziennie lub prawie codziennie, 18% co najmniej raz w tygodniu.
- 4) 48% czyta książkę w wolnym czasie co najmniej raz w tygodniu, 32% codziennie, 12% kilka razy w roku, 8% co najmniej raz w miesiącu. Żaden z uczniów nie udzielił odpowiedzi, że czyta rzadziej niż raz w roku lub wcale nie czyta.
- 5) 47% uczniów przeczytało w zeszłym roku więcej niż 21 książek, 36% od 10 do 20 książek, 14% od 4 do 9 książek, poniżej 1% uczniów przeczytało od 1 do 3 książek lub nie czytało ich wcale.
- 6) Uczniowie w czasie wolnym najczęściej czytają lektury szkolne 23%, literaturę przygodową 12%, encyklopedie, słowniki i atlasy 11%, komiksy 9%, książki hobbystyczne i poradniki 8%, literaturę dla dzieci 8 %. Najrzadziej (poniżej 5%) uczniowie sięgają po literaturę wysokoartystyczną, literaturę faktu, reportaże i biografie oraz literaturę popularną i obyczajową.
- 7) O przeczytanych książkach dzieci najczęściej rozmawiają z mamą 28%, z kolegami i rówieśnikami 21%, z rodzeństwem, kuzynami 18%, z tatą 14%, z dziadkami i innymi

członkami rodziny 12%, z nauczycielem i bibliotekarzem 7%, z innymi dorosłymi nie rozmawiają w ogóle 0%

- 8) 50% uczniów ocenia zasoby biblioteki szkolnej jako wystarczające, 43% uważa je za bardzo bogate, 5% uczniów uznało, że są one niewystarczające, a 2% (1 uczeń) nie zna zasobów biblioteki szkolnej.
- 9) 45% ankietowanych uczniów odpowiedziało, że w zeszłym roku szkolnym mieli 0 lub jedną godzinę zajęć bibliotecznych, 38% podało, że były to 2-3 godziny, a 17% więcej niż 4.
- 10) 50% uczniów deklaruje, że czyta lektury szkolne w całości bez względu na ich objętość, 31% czyta we fragmentach (z czego 9% nawet książki do 50 stron), 12% uczniów czyta tylko streszczenia lektur, a 6% nie czyta wcale.
- 11) 48% uczniów ocenia szkolny zestaw lektur obowiązkowych bardzo dobrze, 37% dobrze, 12% średnio, a 3% słabo.
- 12) Spośród książek czytanych w czasie wolnym 23% pochodzi z biblioteki szkolnej, 11% z biblioteki publicznej, 17% z domowej biblioteczki, 13% uczniów czyta książki, które dostało w prezencie, 12% kupili rodzice, tyle samo 12% inni członkowie rodziny, 5% kupiło książki samodzielnie, 3% pożyczyło od kolegów, 4% stanowią książki, które pochodzą z innych źródeł (Internet, biblioteka parafialna i inne).
- 13) Po prasę w czasie wolnym 6% uczniów sięga codziennie, 32% co najmniej raz w tygodniu, 18% co najmniej raz w miesiącu, 23% kilka razy w roku, 21% rzadziej niż raz w roku lub wcale nie czyta prasy.
- 14) Najbardziej popularnym wśród uczniów typem prasy są tygodniki 53%, miesięczniki 29%, natomiast gazety codzienne 18%.
- 15) Wśród tytułów prasowych pojawiają się najczęściej gazety o tematyce sportowej, przyrodniczej i motoryzacyjnej, niewielka grupa dzieci wymieniła tytuły czasopism typowo dziecięcych.
- 16) Czytając prasę w czasie wolnym z nośników elektronicznych korzysta codziennie 6%, co najmniej raz w tygodniu 17%, co najmniej raz w miesiącu 22%, kilka razy w roku 31%, rzadziej niż raz w roku lub nigdy 24%.
- 17) Uczniowie czytając prasę/ książki w formie elektronicznej najczęściej korzystają z laptopa 34%, tabletu 30%, telefonu komórkowego 22%, komputera stacjonarnego 10%, a tylko 4% używa czytnika e-booków.
- 18) 61% uczniów twierdzi, że rodzice często zachęcają ich do czytania, 31% twierdzi, że rzadko, a 8% przyznało, że nie otrzymuje żadnej zachęty do czytania ze strony rodziców.
- 19) 84% uczniów stwierdziło, że rodzice im nie czytają, 16% czytają rzadko. Żaden uczeń nie udzielił odpowiedzi, że rodzice często mu czytają.
- 20) 37% uczniów odpowiedziało, że rodzice często kupują im książki, 55% , że rzadko, a 8% uczniów rodzice nie kupują książek.
- 21) 83% uczniów uznało, że książka to dobry pomysł na prezent dla nich, a 17% jest odmiennego zdania.

III. ANALIZA WYWIADU GRUPOWEGO Z WYCHOWAWCAMI KLAS

W wywiadzie grupowym wzięło udział 13 wychowawców – 11 z klas I – VI oraz dwóch z oddziałów przedszkolnych. Wywiad składał się z sześciu pytań.

1. Czy w pracy z uczniami zachęcacie ich Państwo do korzystania z biblioteki?

Większość biorących udział w wywiadzie nauczycieli-wychowawców zachęca uczniów do korzystania z biblioteki bardzo często. Kilku badanych przyznaje, że również ich zachęca, „ale rzadko”.

2. Czy godziny pracy biblioteki umożliwiają swobodny dostęp uczniów do jej zasobów?

Wszyscy nauczyciele zdecydowanie twierdzą, że godziny pracy biblioteki umożliwiają swobodny dostęp uczniów do jej zasobów, dostosowane są również do aktualnych potrzeb szkoły dwuzmianowej.

3. Jak często w pracy z uczniami wykorzystują Państwo konkretne zasoby biblioteczne?

85% wychowawców przyznało, że w swojej pracy wykorzystuje zasoby biblioteczne (lektury, czasopisma, słowniki, atlasy, encyklopedie), natomiast 15% nie robi tego. Częstotliwość wykorzystywania materiałów bibliotecznych uzależniają od aktualnie realizowanej tematyki zajęć oraz specyfiki nauczanego przedmiotu. Najczęściej z zasobów biblioteki korzystają nauczyciele języka polskiego, przyrody, edukacji wczesnoszkolnej.

4. Od czego, Państwa zdaniem, zależy wybór książek czytanych przez uczniów?

Uczestniczący w wywiadzie nauczyciele odpowiadając na pytanie dotyczące wyboru czytanych przez uczniów książek stwierdzili, że w głównej mierze zależy to od zainteresowań uczniów i propozycji nauczyciela. Badani nauczyciele podali również, że wybór książki przez ucznia zależy od: opinii rówieśników, propozycji rodziców, oferty biblioteki szkolnej, dostępnych recenzji, od oferty biblioteki, rekomendacji na portalach internetowych i od propozycji rodzeństwa.

5. Kto ma, Państwa zdaniem, największy wpływ na kształcenie nawyków czytelniczych dzieci?

Wszyscy wychowawcy uważają, że największy wpływ na kształtowanie nawyków czytelniczych dzieci mają rodzice. Jednocześnie badani podają, że nawyki te kształtują również: nauczyciele, dziadkowie, rodzeństwo.

6. W jaki sposób nauczyciele upowszechniają czytelnictwo wśród uczniów?

Badani nauczyciele podali, że dobrym sposobem na upowszechnianie czytelnictwa wśród uczniów jest głośne czytanie ciekawych tekstów literackich, jak również wskazywanie korzyści wpływających z obcowania z książką (zdobywanie nowych wiadomości, poszerzanie zasobu słownictwa, utrwalanie poprawnej pisowni, itp.).

Badani wymieniali również:

- pracę z książką na lekcji ,
- udział w zajęciach organizowanych w bibliotece,
- zachęcanie i przygotowanie uczniów do udziału konkursach czytelniczych i recytatorskich,
- przedstawianie propozycji książek, które warto przeczytać,
- udział w takich akcjach, jak np. „Cała Polska czyta dzieciom”,
- organizacja konkursów czytelniczych i recytatorskich,
- organizowanie spotkań autorskich.
- prezentacje ulubionych książek ucznia na godzinie wychowawczej,

- dzień z ciekawą książką, np.: wakacyjna lektura.

Ankietowani zgodnie uważają, że przygotowywanie wystaw książkowych nie jest dobrym sposobem na upowszechnianie czytelnictwa.

IV. ANALIZA DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNYCH ORAZ PROFILAKTYCZNYCH SZKOŁY W ZAKRESIE ROZWIJANIA KOMPETENCJI CZYTELNICZYCH ORAZ UPOWSZECHNIANIA CZYTELNICTWA WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY

Na podstawie przeprowadzonych badań ustalono, że w szkole podejmowano działania, które miały na celu realizację wskazań Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz zwiększenie poziomu czytelnictwa wśród uczniów placówki. Zrealizowane w tym zakresie zadania mieszczą się w dwóch formach działalności, tj.

1. wychowawczo-edukacyjnej,
2. profilaktycznej.

Realizacja zaplanowanych działań przebiegała w ścisłej współpracy:

-z rodzicami uczniów w wymienionych formach:

- zebrania klasowe,
- rozmowy indywidualne w sprawach uczniów,
- zaangażowanie w działania realizowane przez szkołę, zachęcanie do współorganizacji i udziału w wydarzeniach,
- motywowanie uczniów do aktywności poprzez dawanie dobrego przykładu swoją postawą.

- z instytucjami/ placówkami/ organizacjami wspierającymi rozwój czytelnictwa oraz rozwój psychomotoryczny dzieci i młodzieży :

- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- organizacjami promującymi kampanie społeczne na rzecz czytelnictwa,
- Gminnym Ośrodkiem Kultury,

- oraz w formie

- zajęć logopedycznych,
- zajęć artystycznych oraz rozwijających zdolności i zainteresowania dzieci,

Mając na uwadze prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży, na terenie szkoły podejmowane były różnorodne działania wychowawczo-edukacyjne. Należały do nich:

2. Współpraca z rodzicami / opiekunami prawnymi uczniów, która miała na celu promowanie czytelnictwa u wychowanków oraz zdiagnozowanie przyczyn niechęci do czytania. Obejmowała ona:

- zapoznanie opiekunów prawnych z najnowszymi statystykami odnośnie poziomu czytelnictwa uczniów na wszystkich poziomach edukacji,
- uświadomienie rodzicom/ opiekunom prawnym dzieci jak ważną rolę odgrywa ich własne podejście do książek i prasy na późniejsze sposoby zachowania uczniów,
- angażowanie rodziców dzieci do współorganizowania: konkursów czytelniczych, happeningów, wyjazdów klasowych,

- zachęcenie rodziców do sponsoringu lub pomocy przy pozyskiwaniu sponsorów na zakup nowych pozycji książkowych niezbędnych szkole lub takich, które zostały wybrane przez uczniów placówki;
- promowanie wspólnego czytania (na głos) z dzieckiem;
- zachęcanie rodziców do udziału w *kampanii „Cała Polska czyta dzieciom”*;
- zorganizowanie w oddziałach przedszkolnych głośnego czytania dzieciom książek przez ich rodziców;

3. Kształtowanie wysokiego poziomu rozwoju intelektualnego i wiedzy poprzez upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, zwiększenie frekwencji w bibliotece, w tym:

- konkursy czytelnicze, plastyczne, rozmowy o książkach;
- przygotowanie i realizacja konkursu z nagrodami dla poszczególnych grup wiekowych na mistrza czytelnictwa - konkurs wiedzy o książkach z podanej wcześniej listy pozycji;
- aktywne działanie gazetki szkolnej;
- organizowanie zajęć dla dzieci w bibliotece publicznej;
- zachęcenie uczniów do przekazywania bądź wymiany nieużywanych/ nieczytanych własnych pozycji książkowych, swoim kolegom i koleżankom;
- zachęcanie uczniów do pisania własnych opowiadań, wierszy.

Działalność profilaktyczna w szkole polegała na stosowaniu działań i środków koniecznych do osiągnięcia celu. Skuteczna profilaktyka jest optymalnym sposobem na minimalizowanie ryzyka pojawienia się problemu z małym czytelnictwem wśród uczniów placówki. Wczesne działanie zapobiega również rozwojowi niepożądanych form zachowania oraz rozwoju wadliwych i nieodpowiednich sposobów uczenia się.

W ramach działalności profilaktycznej szkoła podejmowała następujące działania:

1. Rozpoznanie uczniów z problemami dyslektycznymi

- przeprowadzanie okresowych ankiet badających poziom czytelnictwa u uczniów;
- sprawdzanie u uczniów zdolności do szybkiego czytania, czytania ze zrozumieniem, słuchania ze zrozumieniem,
- rozpoznanie uczniów z problemami uczenia się oraz zdiagnozowanie ich przyczyn;
- zapewnienie profesjonalnej pomocy (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna), wypracowanie skutecznej metody uczenia się;
- zapoznanie nauczycieli ze zjawiskiem dysleksji rozwojowej oraz nauczania, w jaki sposób należy edukować wychowanków;
- określenie predyspozycji uczniów do nauki – badanie stylów uczenia się uczniów - określenie kto jest wzrokowcem, słuchowcem, kinestetykiem.
- zdobywanie wiedzy(rodzice i nauczyciele) na temat potrzeb dzieci i młodzieży oraz specjalnych sposobów nauczania, dostosowanych do indywidualnych potrzeb każdego z uczniów.

2. Praca nad poprawnością rozwoju psychomotorycznego u uczniów.

- wczesne zdiagnozowanie problemów psychomotorycznych u uczniów i zdiagnozowanie ich przyczyn - nawiązanie współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- nauka kaligrafii bądź uzupełnianie braków;
- zajęcia plastyczne.

4. Rozwijanie kompetencji czytelnich

- wypracowanie poprawnej techniki czytania u uczniów;
- ćwiczenie umiejętności czytania ze zrozumieniem;
- ćwiczenie umiejętności słuchania ze zrozumieniem - uświadamianie uczniom różnicy między słyszeniem a słuchaniem;
- ćwiczenie umiejętności szybkiego czytania;
- stosowanie podczas zajęć różnych sposobów zapamiętywania – mnemotechniki;

2. Zachęcanie dzieci i młodzieży do samodzielnego czytania książek, czasopism

- głośne czytanie dzieciom;
- wspólne czytanie z dzieckiem;
- pomoc uczniom z problemami logopedycznymi - spotkania ze specjalistą logopedą, który pomaga zminimalizować bądź całkowicie usunąć problem.

3. Wypracowanie poczucia pełnego zaufania oraz partnerstwa

- integracja środowisk uczniowskich;
- nauka umiejętności bycia w grupie i z grupą;
- wypracowywanie prawidłowego, pozytywnego postrzegania osób czytających książki, prasę itp.
- szczerą i otwartą rozmową z podopiecznymi.

V. ANALIZA DOKUMENTACJI BIBLIOTEKI SZKOLNEJ

Analizy pracy biblioteki szkolnej dokonano na podstawie dokumentacji pracy biblioteki oraz informacji uzyskanych od nauczyciela bibliotekarza. Biblioteka realizowała swoje zadania w oparciu o plan pracy. Mieściły się one w czterech działach, tj. praca pedagogiczna z czytelnikiem, udostępnianie i statystyka, gromadzenie księgozbioru i konserwacja, dokumentacja pracy biblioteki.

W ramach **pracy pedagogicznej z czytelnikiem** biblioteka udostępniała na bieżąco swój księgozbiór. Odbywało się wypożyczanie indywidualne do domu oraz udostępnianie zbiorów na miejscu, głównie czasopism, jak również księgozbioru podręcznego. Największym zainteresowaniem uczniów cieszyły się czasopisma: „Kumpel”, „Victor Junior”, „Świerszczyk”, „Echo Gminy Iwonicz-Zdrój”. Przez cały rok szkolny biblioteka prowadziła również działalność informacyjną w zakresie informacji bibliotecznej (rozmişczenie zbiorów, termin zwrotu książki, warunki korzystania z biblioteki), rzeczowej (pytania o daty, fakty, znaczenie pojęć itp.), tekstowej (np. materiały repertuarowe na obchody okolicznościowe). Wymiana informacji z czytelnikiem odbywała się w formie bezpośredniej (ustnej) oraz pisemnej (wykazy lektur, nowości wydawnicze zamieszczane na tablicy bibliotecznej). Na bieżąco prezentowano w formie wystawki nowe publikacje książkowe zakupione do biblioteki.

Przez cały rok szkolny funkcjonowała również pracownia multimedialna ciesząca się dużym zainteresowaniem uczniów. Biblioteka współpracowała z wychowawcami klas, nauczycielami przedmiotów w realizacji zadań dydaktyczno-wychowawczych. Z możliwości dostępu do Sieci korzystali nie tylko uczniowie, ale też nauczyciele. Część z nich korzystała również z możliwości drukowania na bibliotecznej drukarce.

W ciągu roku szkolnego z inicjatywy biblioteki zorganizowane zostały konkursy czytelnicze:

- „Czytanie ze zrozumieniem dla klas II-III” (listopad 2015);
- konkurs wiedzy o lekturze dla klas II-III „Świat baśni H. Ch. Andersena”(luty 2016);
- konkurs plastyczny dla klas I-III „Ilustracja do ulubionej baśni lub bajki” (czerwiec 2016);
- konkurs na najlepszego czytelnika roku 2015/16 w kat. klas I-III oraz IV-VI (czerwiec 2016).

W okresie jesienno- zimowym oraz w marcu 2016 odbył się kiermasz taniej książki z Tuliszkowa cieszący się od lat dużym zainteresowaniem. Za sprzedane książki biblioteka uzyskała dodatkowe pozycje, które zostały włączone w skład księgozbioru. Zrealizowano w ciągu roku 20 lekcji bibliotecznych. W styczniu przeprowadzono zajęcia biblioteczne dla oddziału przedszkolnego 5-latków zapoznając ich z bajkami i opowiadaniem dla najmłodszych. W I półroczu zorganizowane zostało dodatkowo kółko biblioteczne dla klasy IV b (12 godz.). Na stronie internetowej szkoły na bieżąco były umieszczane informacje o aktualnych wydarzeniach czytelniczych.

W roku 2015/16 szkoła przystąpiła do ogólnopolskiego programu „Książki naszych marzeń”. W ramach tej akcji zakupiono 185 pozycji książkowych. Zakupu dokonano po konsultacjach z Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką w Krośnie, z Biblioteką Gminną w Iwoniczu –Zdroju i zgodnie z zapotrzebowaniem czytelniczym naszych uczniów. Również w ramach tego programu w klasach I-VI oraz w oddziale przedszkolnym realizowane były przez nauczycieli edukacyjne projekty czytelnicze. We współpracy z Samorządem Uczniowskim została zorganizowana akcja „Czytaj z nami”- uczniowie klas starszych czytają młodszym. Przebiegała ona w trzech etapach: 21 X (Święto Biblioteki – rozpoczęcie), 15 I – część druga, 15 IV – etap trzeci.

W obszarze **Udostępnianie i statystyka** prowadzono na bieżąco i systematycznie monitorowanie stanu czytelnictwa uczniów. Przygotowywano dzienną, miesięczną i okresową statystykę wypożyczeń, sprawozdania z działalności biblioteki, grafiki czytelnictwa. W miarę zaistniałych potrzeb aktualizowano karty czytelnicze uczniów.

Analizując stan czytelnictwa wzięto pod uwagę zestawienia roczne stanu czytelnictwa w poszczególnych klasach na przestrzeni trzech kolejnych lat szkolnych.

W roku szkolnym 2013/14 w klasach I-VI ogółem wypożyczono 5479 pozycji, średnia na jednego ucznia wyniosła 23,5 pozycji książkowych. Z liczby ogółem wypożyczenia nauczyciele stanowią 233 pozycje, księgozbiór podręczny 2145. Średnia wypożyczeń na dzień wyniosła 40,3.

W roku szkolnym 2014/15 liczba wypożyczeń zmalała i wyniosła 4963 książki, średnia na jednego ucznia 20,8. Nauczyciele wypożyczyli 231 pozycje, a księgozbiór podręczny to 1575 pozycje. Średnia wypożyczeń na dzień – 33,8

W roku szkolnym 2015/16 zanotowano znaczny wzrost liczby wypożyczeń. Ogółem w szkole wypożyczono 6335 pozycje, co stanowi średnią na ucznia 25, 4 książki. Nauczyciele wypożyczyli łącznie 217 pozycje, księgozbiór podręczny wyniósł 1395, a średnia wypożyczeń na dzień 45,3.

Znaczący wzrost liczby wypożyczeń w ostatnim roku szkolnym podyktowany jest zapewne udziałem szkoły w programie „Książki naszych marzeń” i realizacją projektów edukacyjnych na bazie pozyskanych w ramach tego programu książek.

W wyniku analizy działu **Gromadzenie księgozbioru i konserwacja** ustalono, że w roku szkolnym 2015/16 księgozbiór biblioteki wzbogacił się o 238 jednostek inwentarzowych na kwotę 3501,54, z czego:

- ze środków szkolnych zakupiono 36 książek na łączną wartość 548,48 zł.
- z programu „Książki naszych marzeń” – 185 pozycji na kwotę 2712,50 zł,
- inne pozycje: dary uzyskane np. w wyniku przeprowadzenia kiermaszu, bądź od osób prywatnych to 17 egzemplarzy o wartości 240,56 zł. Wszystkie książki opracowano i włączono do zbiorów biblioteki. Pozycje uzyskane z programu „Książki naszych marzeń” zostały wprowadzone do systemu ewidencji komputerowej MOL 2000+. Stan rzeczywisty księgozbioru na koniec roku wynosi 12635 pozycji. Ewidencję czasopism prowadzono na bieżąco. W bieżącym roku szkolnym prenumeratą objęte było łącznie 12 tytułów. W miarę zaistniałych potrzeb prowadzono konserwację i naprawę księgozbioru.

Zakupione w ciągu roku przez szkołę podręczniki i materiały ćwiczeniowe dla klas I, II, IV zostały opracowane zgodnie z przyjętym regulaminem. Dodatkowo wszystkie podręczniki zaopatrzone w okładki, wypożyczenia podręczników odbywały się przez cały rok.

WNIOSKI:

W szkole podejmowane są działania wpływające na rozwój edukacji czytelniczej, wśród których do najczęściej stosowanych należą: doskonalenie czytania, czytanie i rozumienie tekstów literackich przez uczniów oraz głośne czytanie przez nauczyciela.

1. Większość podejmowanych w szkole działań zwiększających zainteresowanie uczniów książką (konkursy, kółka czytelnicze) adresowane są w większości do uczniów młodszych z klas I-III. Niewiele jest przedsięwzięć czytelniczych dla uczniów klas IV-VI.
2. Na rozwijanie kompetencji czytelniczych i upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci duży wpływ ma biblioteka szkolna. Nauczyciele uważają, iż jakość jej zasobów, z uwzględnieniem liczby materiałów edukacyjnych i innych niezbędnych pedagogom do przygotowania zajęć, jest wystarczająca. W pracy z uczniami często zachęcają podopiecznych do korzystania z biblioteki, której godziny pracy uznali za umożliwiające swobodny dostęp do niej. Przeważająca większość nauczycieli w pracy z uczniami wykorzystuje konkretne zasoby biblioteczne.
3. Zdaniem nauczycieli uczniowie, rozwijając swe kompetencje czytelnicze, najczęściej sięgają po lektury szkolne. Dużą popularnością cieszy się literatura dla dzieci, bajki i komiksy. Interesujące są też dla nich książki przygodowe. Za godną uwagi uznali także literaturę fantastyczną.
4. Wybór książek czytanych przez uczniów zależy głównie od ich zainteresowań oraz od propozycji rówieśników. W popularyzacji czytelnictwa wśród dzieci częściowe znaczenie mają też opinie nauczycieli. Nauczyciele znają strategie czytania lektur szkolnych przez uczniów swojej klasy i stwierdzają, że w zdecydowanej większości czytają je oni samodzielnie. Jednak niewielka grupa uczniów czyta wyłącznie streszczenia lektur lub nie czyta wcale.
5. Zdaniem nauczycieli największy wpływ na kształcenie nawyków czytelniczych dzieci mają rodzice, a później dopiero nauczyciele. Ci ostatni starają się upowszechniać czytelnictwo wśród uczniów poprzez:
 - a) głośne czytanie ciekawych tekstów literackich,
 - b) wskazywanie korzyści wypływających z obcowania z książką (zdobywanie nowych wiadomości, poszerzanie zasobu słownictwa, utrwalanie poprawnej pisowni, itp.),
 - c) pracę z książką na lekcji,
 - d) zachęcanie i przygotowanie uczniów do udziału w konkursach czytelniczych i recytatorskich,
 - e) przedstawianie propozycji książek, które warto przeczytać.
6. W większości domów naszych uczniów są niewielkie księgozbiory. Książki, które czytają uczniowie w wolnym czasie zostały wypożyczone z biblioteki albo kupione przez rodziców. **Biblioteka szkolna jest miejscem, gdzie ponad połowa uczniów wypożycza książki.** Dlatego biblioteka szkolna powinna nadal brać udział w programach organizowanych przez MEN – pozyskiwać środki oraz kontynuować zakup książek proponowanych przez dzieci oraz systematycznie wzbogacać księgozbiór.

MOCNE STRONY:

1. Zdecydowana większość ankietowanych uczniów przejawia zainteresowanie czytaniem, głównie uczniowie klas I-III. Chętnie gromadzą książki w swojej domowej bibliotece. Dużo dzieci czyta przynajmniej raz w tygodniu. Zainteresowania czytelnicze uczniów są różnorodne. Czytają nie tylko lektury szkolne, ale wybierają także bajki, literaturę fantastyczną, komiksy, książki przygodowe.
2. Badani dostrzegają szeroki wachlarz metod, za pomocą których rozwija się w uczniach zamiłowanie do czytelnictwa. Najczęściej wymieniają: zalety czytania, pracę z książką na lekcji, głośne czytanie ciekawych tekstów, organizowanie, zachęcanie i przygotowywanie dzieci do konkursów czytelniczych, przedstawianie propozycji książek, którymi warto się zainteresować.
3. Nauczyciele w pracy z uczniami wykorzystują konkretne zasoby biblioteczne i zachęcają uczniów do korzystania z biblioteki szkolnej. Wskazują na różnorodne sposoby zainteresowania uczniów książką, takie jak prezentacje ulubionych pozycji uczniów na godzinach wychowawczych, dzień z ciekawą książką (na przykład wakacyjna lektura), omawianie oprócz głównych wątków lektury także tych, zaproponowanych przez uczniów.
4. Godziny pracy biblioteki szkolnej umożliwiają swobodny dostęp uczniów do niej, a jakość jej zasobów, w tym liczba zgromadzonych książek, czasopism i e-booków, jest w opinii wszystkich badanych bardzo dobra lub wystarczająca. Według przeważającej liczby opinii wszystkich ankietowanych grup, książka jest dobrym prezentem dla dzieci.

SŁABE STRONY:

1. Spośród ankietowanych uczniów 12 % przyznaje, iż czyta książki kilka razy w roku. Uczniowie bardzo rzadko sięgają po prasę, a jeżeli już, to najczęściej są to tygodniki lub miesięczniki – głównie czasopisma dla dorosłych. W niewielkim stopniu interesuje ich literatura popularnonaukowa. Rzadko sięgają po literaturę faktu, biografie, reportaże.
2. Wszyscy badani uczniowie deklarują czytanie książek w czasie wolnym, co nie jest zgodne z opinią rodziców. 15% rodziców deklaruje, że ich dziecko w ogóle nie czyta książek w czasie wolnym, natomiast na pytanie „Jak często dziecko czyta w czasie wolnym?” nie padła ani jedna odpowiedź, że raz w roku lub nigdy.
3. Wśród rodziców i uczniów czytanie prasy lub książek na nośniku elektronicznym jest mało popularne. Jeśli czytają w formie elektronicznej, wykorzystują w tym celu laptop lub tablet.
4. Z analizy porównawczej wynika, że rodzice nie mają wiedzy na temat rodzaju literatury czytanej przez ich dzieci, gdyż poza lekturami wskazują zupełnie inne niż uczniowie, podczas gdy 40% rodziców deklaruje, że często rozmawia z dzieckiem o przeczytanych książkach, a 48% twierdzi, że rozmawia, chociaż rzadko.
5. Niepokojący jest fakt, iż 31% uczniów deklaruje, że czyta lektury we fragmentach (z czego 9% nawet książki do 50 stron), 12% uczniów czyta tylko streszczenia lektur, a 6% nie czyta wcale.

REKOMENDACJE:

1. Zachęcać uczniów do poszerzania swojej wiedzy, poprzez korzystanie z gazet codziennych i tygodników. Wykorzystywać prasę w toku realizacji podstawy programowej i prowadzonych zajęć.

2. Motywować uczniów do samodzielnego poszukiwania informacji, poprzez wykorzystanie literatury popularnonaukowej oraz encyklopedii, i korzystać z tych źródeł podczas pracy na zajęciach lekcyjnych. Wprowadzić zadania domowe skłaniające do korzystania z zasobów biblioteki szkolnej.
3. Promować ofertę biblioteki szkolnej, celem zwiększania zainteresowań czytelniczych uczniów, np. poprzez stworzenie listy książek, które warto przeczytać; bieżące informowanie o nowo nabytych pozycjach; zadawanie pracy domowej w oparciu o jej księgozbiór; zachęcanie do poszukiwania w bibliotece książek odpowiadających tematowi zaplanowanej lekcji lub organizowanemu konkursowi, itp.
4. Wykorzystywać wypracowane przez nauczycieli metody upowszechniania czytelnictwa i wzbogacać je o propozycje nowe, np. przedstawianie recenzji książki poleconej dzieciom do przeczytania; prezentacja ulubionych książek ucznia na godzinach wychowawczych; organizowanie dni z ciekawą książką (np.: wakacyjna lektura); wystawianie przedstawień na podstawie lektur; omawianie oprócz głównych wątków lektury także tych - zaproponowanych przez dzieci, itp.
5. Zachęcać uczniów, by dzielili się swoimi doświadczeniami czytelniczymi, przemyśleniami, odczuciami i wpływali w ten sposób na kształtowanie zamiłowania do książek swoich rówieśników oraz starszych kolegów i koleżanek (uczniowie I poziomu edukacyjnego w ramach edukacji polonistycznej lub społecznej, II poziomu edukacyjnego na godzinach wychowawczych, wszyscy na łamach na przykład szkolnej strony internetowej w „Kąciku czytelniczym”).
6. Zintensyfikować działania, mające na celu wyeliminowanie praktyk czytania streszczenia lektury, na przykład poprzez:
 - a) szczegółowe testy sprawdzające znajomość ich treści,
 - b) zaciekawienie tematem, wykorzystanie treści na lekcjach, ocena bohatera,
 - c) omawianie oprócz głównych wątków lektury także tych, zaproponowanych przez uczniów,
 - d) innowacyjne podejście do pracy z tekstem literackim, nowe lektury,
 - e) wybór książek bliskim dzieciom, tematyka zgodna z zainteresowaniami,
 - f) wybór ciekawych współczesnych pozycji, wskazanie na przydatność zamieszczonych w nich treści,
 - g) skuteczne motywowanie i zachęcanie uczniów do czytania.
7. Zwiększyć liczbę przedsięwzięć czytelniczych adresowanych do uczniów klas IV-VI. Częściej stosować formy kształtowania kompetencji czytelniczych poprzez korzystanie z prenumerowanych w szkole czasopism i systematyczną kontrolę czytelnictwa uczniów przez wychowawców klas (raz w miesiącu).
8. W ramach pedagogizacji rodziców przeprowadzić na zebraniu z rodzicami warsztaty na temat wpływu czytania książek na osiąganie sukcesu edukacyjnego przez dziecko.
9. Stosować jak najczęściej formy pracy z tekstem lubiane przez dzieci (teatryki, improwizacje, inscenizacje, dramy).
10. Organizować ciekawe zajęcia biblioteczne oparte na odkrywaniu przez doświadczanie (np. układanie historyjek obrazkowych, komiksów) oraz zajęcia czytelnicze z udziałem rodziców.